

KRAŠTO APSAUGOS SAVANORIŲ PAJĖGŲ LEIDINYS

Savanoris

2024 m. Nr. 1 (511)

KAD NEPAVIRSTUM PELENAIS, REIKIA APKASŲ

/44-51 psl./

Apie tarnybos
kelį pasakoja
Garbės
savanoriai

/9-14 psl./

KRAŠTO
APSAUGOS
SAVANORIŲ
PAJĖGOS

AŠ – KARYS SAVANORIS!

KASP gimtadienio proga sveikinimai pajėgų kariams	2
---	---

KASP 33 metai. Reportažas iš šventinio minėjimo	6
---	---

Garbės savanoriai pasakoja apie savo tarnybos kelią	9
---	---

Apklausa „Ar mes patenkinti savo tarnyba?“ rezultatai	15
---	----

Kariai savanoriai į pratybas atvyksta iš užsienio	18
---	----

804 kuopos kariai išgyvenimo pratybose žiemą	20
--	----

Lietuvos karinė žvalgyba kviečia į savo gretas karius savanorius	33
--	----

Kuo grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimas aktualus KASP kariams?	34
--	----

Kapitonas Karolis. Tarnyba padėjo sulaužyti daug vidinių barjerų	36
--	----

Kad nepavirstum pelenais, reikia apkasų	44
---	----

Pasirengimas Europos teritorinės gynybos iniciatyvos konferencijai įgauna pagreitį	52
--	----

KASP nuotraukų konkursas	54
--------------------------------	----

Savanoris

Savanoris, SL 1469
Steigėja Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba
Leidžia Krašto apsaugos savanorių pajėgos
Leidiny išėina kartą per pusmetį. Eina nuo 1991 02 09

I-ajame viršelyje KASP karys pratybose. Smiltys.
Gr. Vakario Mičiūno nuotrauka

III-ajame viršelyje KASP karys pratybose. Kovos dvasia.
Gr. Vakario Mičiūno nuotrauka

IV-ajame viršelyje KASP kario portretas. Sąjungininkai.
Vyr. eil. Erikos Čebatorienės nuotrauka

Redakcijos adresas: Vilnius, Viršuliškių g. 36, LT-05110
El. paštas: savanoris@mil.lt www.kam.lt/lt/naujienos/karine_ziniasklaida/savanoris
Redaktoriai: Ieva Matonienė, gr. Vilius Džiavečka
Dizainerė Violeta Pikčiūnaitė, korektorė gr. Eglė Davjadaite, fotografas gr. Michail Lysenko
Maketavo KAM bendrųjų reikalų departamento Vaizdinės informacijos skyrius, Vilnius, Totorių g. 25, LT-01121. Spausdino LK Karo kartografijos centras, Kauno r., Domeikava, Muitinės g. 4, LT-54359.
Užsakymas GL-294. Tiražas 1400 egz. Indeksas 0099

Sausio 17-ąją Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų Krašto apsaugos savanorių pajėgos šventė savo įkūrimo dieną!

Karius savanorius sveikino pajėgų vadai ir kitų Lietuvos kariuomenės vienetų vadai, mūsų kariuomenės karininkai.

Plk. DARIUS VAICIKAS,
Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadai

Tikiu, kad praėjus 33 metams nuo pajėgų užgimimo mes vis dar esame tokie patys, kaip ką tik susikūrė: besąlygiškai pasiryžę ginti laisvę! Sakydami „esame tokie patys“ turiu galvoje, kad mūsų kovinė dvasia ir kultūra, pasiryžimas, atsparumas, nusiteikimas, valia gintis ir ginti nepasikeitė...

Skaičius 33 įvairiose kultūrose siejamas su įžanga į brandų gyvenimą ir išmintį. Jeigu darytume analogiją į žmogaus amžių – džiaugtumėmės tapę vyresniais, bet neprarandančiais jau nugyventų metų patirties.

Savanorių pajėgos, savo amžiaus kraitelėje turėdamos 33 gyvavimo metus, atsimena kiekvienų metų prasmę, kur telpa ir įvykusios reformos, struktūriniai

ir užduočių pokyčiai, viltys, iššūkiai, džiaugsmas, nusivylimas, praradimai ir atradimai... Apibendrinus, visi tie nugyventi metai pajėgoms suteikė savitą filosofiją, išvaizdą, stuburą, išmintį, brandą, suformavo savitą karinę kultūrą... Net ir blogiausi metai Savanorių pajėgoms pasitarnavo kaip „institucinis užsigrūdinimas“ arba kaip papildomas atsparumas negandoms. Ir dar... Gimtadienis – proga kažką pradėti iš naujo arba tęsti tai, kas verta, tik su nauja energija ir užsidegimu.

Ne paslaptis, kad dažnai mėgstame skųstis gyvenimo sąlygomis, aplinkybėmis, aprūpinimu, žmonėmis ir t. t. Tačiau šiemis nusivylusiems niurzgliams mano vienintelis palinkėjimas būtų Povilo Plechavičiaus citata: „Nemaldauskim, o kariaukim!!!“

Plk. AURELIJUS MOTIEJŪNAS,
Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų pėstininkų brigados „Geležinis Vilkas“ vadai

Su švente, kariai savanoriai!

Dar prieš stodamas į Karo akademiją 1993 metais, pirmiausia įstojau į tuometinę SKAT (Savanoriškąją krašto apsaugos tarnybą) Kauno rinktinėje. Taigi pirmoji mano pažintis su ginklu prasidėjo Savanorių pajėgose. O 2012 metais buvau paskirtas KASP Vyčio apygardos 5-osios rinktinės vadu, todėl esu betarpiškai susidūręs su KASP. Šiuo metu „Geležinio Vilko“ brigada glaudžiai bendradarbiauja su KASP 1-ąja ir 2-ąja rinktinėmis tiek karinio rengimo tikslais, tiek šalies gynybos klausimais.

Iš patirties galiu pasakyti, kad karys savanoris – svarbiausia – yra patriotiškai nusiteikęs Lietuvos pilietis, turintis pagrindinę civilinę specialybę, o jo laikas, skiriamas tarnybai KASP, yra labiau pareiga, hobbis, gero laiko praleidimas, pasibuvimas su draugais ir bendraminčiais, siekis įgyti naudingų žinių. Kario savanorio mąstymas neįspraustas į dėžutę, todėl esminis šio kario bruožas – kūrybingumas („out of box“ mąstymas), gebėjimas su prastesniu aprūpinimu padaryti daugiau. Šiandien pagerėjęs aprūpinimas ir ginkluotė priartina karį savanorį prie profesinės tarnybos kario ir jo įgūdžių, o

ypač tų karių savanorių, kurie sąžiningai dalyvauja karinio rengimo užsiėmimuose bei domisi karybos naujovėmis. Jie yra neatsiejama Lietuvos ginkluotojų pajėgų bei Lietuvos gynybos sistemos dalis, kitaip tariant, mūsų ginklo broliai ir sesės.

Šiuolaikinis KASP karys yra iniciatyvus, patriotiškas, kūrybingas, nesuvaržytas subordinacijos, gerai aprūpintas, pavojingas, o, reikalui esant, ir mirtinas, taip pat gebantis pritaikyti savo civilinę patirtį karyboje, gerai pažįstantis vietinę teritoriją ir jos gyventojus.

Kariams savanoriams palinkėčiau ir ateityje išlikti tokiais kaip apibūdinau, toliau tobulinti karinius įgūdžius ir nuosekliai dalyvauti karinio rengimo mokymuose, vengti būti statistais bendruose personalo sąrašuose bei gauti dar geresnį aprūpinimą. Be abejo, palinkėčiau neprarasti savanorio identiteto, kuris Jus skiria nuo reguliarių vienetų ir praplečia veiklos paletę.

KASP atsiradimas neatsiejamas nuo 1991 metų Sausio įvykių. Istorija yra svarbi, ji padeda suvokti, kur buvome, kokią kelią nuėjome, kur esame ir kur norime būti: neturime užmiršti, kad anuomet savanoriai ėjo ginti šalies strateginių objektų neverčiami, neieškodami naudos ir nesitikėdami jokio atlygio. Tai ir yra kario savanorio esmė, kuri turi išlikti, o šiuo metu skiriamas atlygis yra „malonus“ priedas, kuris neturėtų užgožti pagrindinės idėjos. Kitu atveju žodis „savanoris“ liks lyg kokia relikvija, neturinti nieko bendro su organizacijoje vyraujančia žmonių nuostata ir identitetu. Kitaip tariant, tapsite kreivų veidrodžių karalyste.

Plk. Itn. LINAS IDZELIS, Lietuvos šaulių sąjungos vadas

Savanoris yra karys-civilis, kuris atsieneša daug žinių ir įgūdžių iš civilio gyvenimo, o kariuomenėje, gavęs kitokių karinių žinių ir įgūdžių, visa tai pritaiko savo darbe ir kasdienybėje. Jeigu toks karys savanoris laisvalaikio dar ir sportuoja, turi stiprią motyvą, tai ir pasiekimai tarnyboje būna tokie, kad net toks kareiva iki kaulų smegenų, kaip aš, gali tik pasidžiaugti.

Labiausiai man džiugu dėl šiandien ženkliai pagerėjusio karių savanorių aprūpinimo: ką anksčiau reikėjo patiems pirkti, dabar savanoriai jau gauna sandėlyje. Taip pat gerėja ginkluotė – skiriama technika, apie kurią ilgai svajojome ir

matėme ją tik paveikslėliuose, o dabar ši technika jau naudojama karių savanorių pratybose. Tai ženkliai stiprina motyvą daryti daugiau ir geriau. Tad ir kariams savanoriams linkiu tik dar daugiau motyvacijos, noro bei užsispyrimo eiti pirmyn, tobulinti žinias bei įgūdžius ir tapti dar stipresniais.

KASP susikūrė tuo metu, kai valstybėi grėsė didelis pavojus. Paprasti žmonės iš visos Lietuvos važiuojo į Vilnių ginti laisvės ir nepriklausomybės tikrai žinodami, kad gali ir negrįžti. Buvo drąsūs žmonės, mūsų tautos grynuoliai. Senoji karta, kuri ten buvo, po truputį išeina: kas į atsargą, kas į Anapilį. Jų vietą užima jauni savanoriai, kurie užaugo nepriklausomoje Lietuvoje, todėl dabar jų pareiga bus apginti mūsų gerą, saugų gyvenimą, kurio mes visi tiek ilgai laukėme ir jį kūrėme. Labai nesinorėtų visa tai prarasti.

Kalbant apie Sausumos pajėgų divizijos kūrimą ir KASP – nelinkėčiau Savanorių pajėgoms tapti konvencinės karybos aukomis, nes su turima ginkluote ir vykdomu kariniu rengimu – tai būtų pražūtinga. Mažų padalinių taktika gerai pažįstamoje vietovėje gali būti mūsų pranašumas prieš gausesnį priešą – naudojant 100 pjūvių taktiką, kad agresorius nukraujuotų, o mes kuo ilgiau išsaugotume savo pajėgumus.

Tuometinis Prisikėlimo rinktinės štabo viršininkas, laikinai vykdęs vado pareigas, mjr. Linas Idzelis pratybose „Saulės kirtis“

PIK. MINDAUGAS PETKEVIČIUS,
Karinio atstovo prie Šiaurės Atlanto
Sutarties organizacijos pavaduotojas

Manau, kad kiekvienas karys, nesvarbu ar Privalomosios, ar Profesinės tarnybos, ar Savanorių krašto apsaugos pajėgų, pirmiausia širdyje nešioja įgimtą pagarbą bei meilę savo kraštui. Ši pagarba Lietuvai ir jos laisvei kiekvieną kovotoją įpareigoja rūpintis savo krašto gynyba bei saugumu. Savanoriai yra aktyvūs Lietuvos gynėjai,

sugebantys atlikti pareigą tėvynei, taip pat ir kurti gerovę šalies labui civiliaame gyvenime. Kaip išskirtinį karių savanorių bruožą įvardinčiau didžiulę motyvaciją ir gebėjimą atrasti nestandartinius sprendimus, kas tikrai yra būtina kovos lauke.

Savanoriai, kaip ir visa Lietuvos kariuomenė, nuo Nepriklausomybės atkūrimo augo ir užaugo į solidžias pajėgas. Užsigrūdino tarptautinėse operacijose, vykdydami Taikos meto užduotis ir ruošdamiesi Lietuvos gynybai. Kariai supranta savo rolę plačiame šalies gynybos kontekste, sugeba bendradarbiauti su NATO sąjungininkais ir visavertiškai vykdyti karinius veiksmus su mūsų kariuomenės reguliariais vienetais. Taigi, galvoju, esate teisingame kelyje, o ateityje pajėgoms palinkėčiau ir toliau bendrai veikti su partneriais bei Lietuvos kariuomenės vienetais, taip pat mokytis iš Ukrainos karo ir pagaliau didinti savo gretas į jas pritraukiant naująją kartą.

1991 metų Sausio įvykiai ir Sausio 13-oji ypatinga diena visiems mums – Lietuvos gynėjams – tuomet tauta parodė valią

gintis ir reikalui esant už laisvę atiduoti brangiausią – savo gyvybę. Sausio 13-oji žymi mūsų modernios kariuomenės ištakas: tuomet Aukščiausiosios Tarybos rūmus gynė ir Savanoriai, ir Mokomojo Junginio kariai, o apibendrinant: visi jie buvo iš pradžių Savanoriai, Lietuvos gynėjai. Savanoriškumas ir asmeninis apsisprendimas ginti savo kraštą yra svarbi KASP tapatybė, kurią privalome išlaikyti ir perduoti jaunesniajai kartai – juk 1918–1920 m. vykusiose Nepriklausomybės kovose Lietuvos kariuomenė taip pat kūrėsi iš savanorių ir, kovodama net su trimis priešais vienu metu, sugebėjo augti ir stiprėti. Lietuvoje, planuojant Sausumos pajėgų divizijos kūrimą, yra akivaizdu, jog tai kilstels Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgas į aukštesnį kokybinį karybos lygį. Tai ilgalaikis procesas, kuris iš mūsų visų pareikalaus susitelkimo, naujų žinių ir daug pastangų. Savanorių pajėgas divizijos kūrimas skatins ir toliau tobulėti, mokytis ir augti. Palinkėsiu visiems atvirai priimti naujoves ir sutelkti pastangas Lietuvos gynybos tobulinimo link!

PIK. RIČARDAS DUMBLIAUSKAS,
Divizijos generolo Stasio Raštikio
Lietuvos kariuomenės mokyklos vadas

Su gimtadieniu, sesės ir broliai – Lietuvos savanoriai!

Savanorio sąvoka Lietuvoje vis dažniau suvokiama kaip piliečio, kuris laisva valia pasirinko kario kelią ir karinę tarnybą, nei labdaringą talkininkavimą. Gyvename funkcijų ir rolių visuomenėje, todėl kiekvienas savanoris ar savanorė galvoje privalo turėti „jungiklį“ ir greitai persijungti iš mamos, tėvo, firmos darbuotojo, direktoriaus ar darbininko vaidmens į kario, valstybės gynėjo ir sargybinio rolę. Savanorių rengimui dažnai trūks laiko ir daiktų, todėl reikia išsiugdyti požiūrį, kad

1998 metais pratybose Danijoje su būriu karių savanorių

ir su mažiau padarysime daugiau. Šiandienis KASP karys, man atrodo, puikiai iliustruoja šūkį „Buvome, esame, būsimė“: tęsia garbingas tradicijas, susitvarko su šiandiena ir ryžtingai žygiuoja į ateitį, o trumpiau: tvirtas KASP karys – viską padarys.

Esu girdėjęs Savanorių pajėgų gimimo mitą: būk tai, degant Sausio 13-osios laužams, iš jų kilo ryškios žiežirbos ir krito, tarsi sėklos, į Lietuvos žemę, iš kurių pradėjo augti nuožmūs kovotojai – SKAT (KASP) savanoriai. O gimę ugnyje – ne pūva ir pūdo (šis procesas irgi išskiria šilu-

mą), o dega gyvenimu ir savo patriotizmu bei motyvacija uždega kitus.

Aš pats dalyvavau Sausio įvykiuose ir Aukščiausios Tarybos gynyboje kaip skautas: daviau priesaiką ir vėliau, jau kaip Alytaus rinktinės savanoris, beje, su dabartiniu KASP vadu – plk. Dariumi Vaicikausku, kovo mėnesį važiuojame keletui savaitių į Aukščiausiąją Tarybą vykdyti apsaugos užduočių. Kaip žinia, pirma meilė nerūdija, KASP atidaviau 7 metus ir ten liko didelė dalis mano širdies. Su kovos draugais – toliau draugaujame, o su priešais, be abejo, elgsimės labai priešiškai.

VĒLIAVA

neklysta niekada, yra
nemateriali kovinio dalinio
idėja. Kaip ir Lietuva.

KASP – 33 metai.

Tęskime tarnybą su
nauju užsidegimu

Sausio 17 d. Nepriklausomybės aikštėje, Vilniuje, Lietuvos kariuomenės Krašto apsaugos savanorių pajėgos iškilminga rikiuote paminėjo 33-iasias pajėgų įkūrimo metines.

”

Savanorių pajėgos savo amžiaus kraitelėje turėdamos 33 gyvavimo metus, gimtadienio proga turi galimybę kažką pradėti iš naujo arba tęsti tai, ką verta, tik su nauja energija ir užsidegimu“.

KASP vadas
plk. Darius Vaicikauskas

KASP
ŠVENTĖ

Renginyje dalyvavo LR Seimo Pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen, Krašto apsaugos ministras Arvydas Anušauskas, Lietuvos kariuomenės Gynybos štabo viršininkas gen. mjr. Mindaugas Steponavičius, pirmasis atkurtos nepriklausomos Lietuvos vadovas, Aukščiausiosios Tarybos – Atkuriamojo Seimo Pirmninkas Vytautas Landsbergis, Lietuvos kariuomenės vienetų ir KASP rinktinių vadai ir kariai.

Martyno Mažvydo bibliotekos Vitražo salėje KASP vadas plk. Darius Vaicikauskas su Latvijos „Zemesardze“ bei Estijos „Kaitseliit“ savanoriškųjų pajėgų vadais pasirašė Trijų Baltijos valstybių sutartį. Lietuvos, Latvijos ir Estijos krašto apsaugos savanorių pajėgos savo lygmeniu bendradarbiauja jau daugiau nei du dešimtmečius. Trijų Baltijos šalių bendradarbiavimo sutartį, kuria numatoma, kad Baltijos šalių kariai periodiškai vyktų į bendras pratybas ir sporto renginius kaimyninėse valstybėse pasirašė Estijos „Kaitseliit“ vadas brg. gen. Ilmaras Tamm, Latvijos „Zemessardze“ vadas brg. gen. Kasparas Pudāns ir Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas plk. Darius Vaicikauskas.

Savanorių pajėgų pasveikinti atvyko užsienio partneriai – Estijos, Jungtinės Karalystės, Jungtinių Amerikos Valstijų, Latvijos, Lenkijos, Švedijos, Sakartvelo kariuomenių atstovai, su kuriais kasmet stiprinamas bendradarbiavimas. Pagerbdami Lietuvos savanorių pajėgas, pirmą kartą atvyko Ukrainos teritorinių pajėgų atstovai.

Išrinktiems geriausiems 2023 metų karių savanorių darbdaviams įteikti Kariuomenės vado apdovanojimai: Kauno miesto Greitosios Medicinos pagalbos stoties Slaugos padalinio vadovui Donatui Paliulioniui, Strūnos socialinės globos namų direktoriui Petruui Veličkai ir UAB „Baltijos arsenalas“ direktoriui Raimondui Vaidogui.

Renginio metu Krašto apsaugos ministras apdovanojo geriausios kuopos – Prisikėlimo rinktinės Telšių kuopos karius ir įteikė jiems istorinio XIV amžiaus kalavijo kopiją bei atminimo dovaną.

Šiemet sukanka 33 metai nuo 1991-ųjų metų sausio, gegužės, liepos ir rugpjūčio tragiškųjų dienų, kai žuvo pirmieji atkurtos nepriklausomos Lietuvos kariai – savanoriai ir valstybės pareigūnai. Jų atminimas buvo pagerbtas Tylos minute. Visų susirinkusių vardu buvo padėtos gėlės prie Sausio 13-osios atminimo memorialo, paminklinio akmens savanorio Artūro Sakalausko žuvimo vietoje ir Nežinomo kareivio kapo.

Pirmoji Lietuvos Savanorių pajėgų ir Lenkijos Teritorinių gynybos pajėgų bendradarbiavimo sutartis buvo pasirašyta 2018 metais. Sausio 17-ąją, kaip ir kasmet, buvo pakartotas šios sutarties pasirašymas, kuria siekiama, kad Lietuvos ir Lenkijos kariai savanoriai dalintųsi patirtimi, kartu dalyvautų pratybose, susipažintų su kaimynų taktika ir kovinių veiksmų planavimu. Sutartį pasirašė KASP vadas ir Lenkijos 1-osios teritorinės brigados vadas pulkininkas Mieczysławas Gurgielewiczius.

Lietuvos ir Švedijos savanorių pajėgų bendradarbiavimas tęsiasi beveik tris dešimtmečius. Plėtojant dvišalį bendradarbiavimą mūsų kariai savanoriai mokėsi Švedijos karo mokyklose, įsisavino taktikos, inžinerijos, šaudymo ir ryšių elementus. Bendradarbiavimo sutartį pasirašė Švedijos Savanoriškų pajėgų vado pavaduotojas bgr. gen. Mattias Ardinas ir plk. Darius Vaicikauskas.

Garbės savanoriai

Sausio 17 d., KASP 33-ųjų pajėgų įkūrimo metinių proga, Nacionalinėje Martyno Mažvydo bibliotekoje, Vitražo salėje KASP vadas penkiems kariams savanoriams suteikė Garbės Savanorio vardą ir įteikė Garbės savanorio ženklus. Kiekvieno kario klausėme ką jiems reiškia šis apdovanojimas, kodėl jie tarnauja mūsų pajėgose ir ką jiems davė ilgi tarnybos metai.

Garbės savanoriai nuotraukoje su dabartiniu KASP vadu ir pirmuoju KASP (tuomet SKAT) vadu dim. plk. Jonu Gečiu. Iš kairės į dešinę: srž. Min-daugas Lengvinas, vyr. eil. Laimutis Ašmanas, plk. Darius Vaicikauskas, dim. plk. Jonas Gečas, vyr. eil. Sigitas Laipčius, srž. Remigijus Ramanauskas.

Pirmą kartą Garbės savanorio statusas paminėtas 1991 m. sausio 17 d. priimtame Savanoriškosios krašto apsaugos tarnybos (SKAT) įstatyme, kur savanoriai buvo suskirstyti į rikiuotės, nerikiuotės ir Garbės savanorius. Tuomet šiame įstatyme buvo numatyta, kad Garbės savanoriais Krašto apsaugos departamento nustatyta tvarka įrašomi kovoje ir tarnyboje pasižymėję asmenys. Pirmaisiais Nepriklausomybės metais išskirtiniams asmenims suteikus Garbės savanorio vardus, vėliau jie buvo suteikiami tik retais ir ypatingais atvejais, o vėliau, ilgą laiką ir visai pamiršti.

Pirmuosius Garbės savanorio vardus gavo prof. Vytautas Landsbergis, kunigas Robertas Grigas, Nepriklausomybės akto signataras Algirdas Patackas ir buvęs Krašto apsaugos departamento direkto-

rius Audrius Butkevičius. Vienintelis užsienietis kuriam suteiktas Lietuvos garbės savanorio vardas yra JAV plk. Robertas Barziloskis. 1993 metais jo vadovaujama grupė „Kariai kariams“ pradėjo savo veiklą Lietuvoje ir atnešė daug naudos besikuriančiai Lietuvos kariuomenei. Iki šiol šiuos išskirtinius įvertinimus – Garbės savanorio vardus – yra gavę mažiau nei 100 asmenų. Garbės savanorio vardo pažymėjimo ir ženklų teikimas atnaujintas 2011 metais. Nuo to laiko Savanorių pajėgų įkūrimo dieną (Sausio 17-ąją) ženklas teikiamas praktiškai kasmet.

Garbės savanorio vardą suteikia Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas. Šis vardas ir garbės savanorio ženklas yra teikiamas už ypatingus nuopelnus arba už pavyzdinę, ne trumpesnę nei 10 metų tarnybą, taip pat kariams savo asmeniniu in-

dėliu prisidėjusiems plėtojant ir stiprinant Savanorių pajėgas, taip pat už reikšmingą asmeninį indėlį, turėjusį įtakos vienetui vykdant skirtą užduotį. Garbės savanoriai šį vardą užsitarnauja dėl pavyzdingos ilgametės tarnybos, šimtaprocentinio pratybų lankomumo, dalyvavimo tarptautiniuose mokymuose ir operacijose. Taip pat Garbės savanoriai pasižymi stipriu patriotizmu ir pilietiškumu jausmu. Kariai, tapę Garbės savanoriais, atsistoja į vieną gretą su valstybės, kariuomenės bei Savanorių pajėgų kūrėjais – prof. Vytautu Landsbergiu, plk. Jonu Gečiu, plk. Antanu Plieskiu, ant Nepriklausomybės kovų aukuro žuvusiu kariu savanoriu Artūru Sakalausku. Naujieji Garbės savanoriai privalo būti verti šio vardo ir savo pasiaukojančia tarnyba įkvėpti naują karių savanorių kartą.

Vyr. eil. Laimutis AŠMANAS,

Dainavos rinktinė, 105 kuopa

Tarnyba Savanorių pajėgose Laimutį sudomino jaunesnis brolis, kuris – ištarnavęs beveik metus – patraukliai pasakodavo apie KASP pratybas. Todėl ilgai nesvarstęs, 1998 metų vasarį Laimutis pradėjo tarnauti KASP pajėgose, 421 kuopoje, tuometinėje Tauro apygardos rinktinėje. Anot kario savanorio, profesinėje karo tarnyboje tarnauti neteko, nes pakankamai veiklos buvo ir Savanorių pajėgose. Per 26 tarnybos metus Laimučiu teko išbandyti save daugelyje karinių specialybių. Ėjo ir kulkosvaidininko pareigas, vėliau tapo ryšininku, vairuotoju, vyr. šauliu, tada šauliu gelbėtoju ir taikliuoju šauliu.

„Manau, kad tarnyba Savanorių pajėgose prasminga ir įdomi, suteikia daug nematerialines naudos. Labiau apčiuopiami naudingi dalykai būtų: įvairiapusių karinių žinių bagažas, gebėjimas mokėti naudotis ginklais ir žinoma, sutikti nauji draugai. Esu pabaigęs šaulio gelbėtojo ir taikliojo šaulio kursus. Šie kursai labai skirtingi, bet įdomūs ir naudingi. Šaulio gelbėtojo kurso metu įgytos žinios naudingos ne tik tarnyboje, bet ir ne tarnybos metu, o taikliojo šaulio specialybė man dar labiau patinka nes čia reikalingos matematikos ir fizikos žinios,“ – pasakoja vyr. eil. L. Ašmanas.

Karys savanoris pasakoja, kad kuopoje, kurioje tarnauja tvyro vieningos komandos dvasia; vyresni kariai į savanorių gretas padeda įsilieti jauniems kariams, o jaunieji kariai atsineša naują požiūrį ir motyvaciją. Laisvalaikiu visi kuopos kariai stengiasi dalyvauti kuopos iškylose. Net ir ne pratybų metu iškilus kokiam nors su tarnyba nesusijusiam klausimui visada galima pasiskambinti tarnybos draugui ir mažų mažiausia pasitarti: „Labiausiai mane žavi

Vyr. eil. Laimučiu Ašmanui Garbės savanorio ženklą įteikia pirmasis pajėgų vadas

kuopos vienybė, komandinis darbas ir atkaklumas siekiant užsibrėžtų tikslų. Vienas karys, kad ir koks geras profesionalas bebūtų – nedaug nuveiks“.

Laimutis pripažįsta, jog sunkiausi laikai tarnyboje buvo jos pradžioje, kuomet visiems labai trūko žinių, o ginklai buvo rusiški ir susidėvėję. Tiesa, net ir tada optimizmo ir noro mokytis niekam netrūko. Dabar tarnauti yra įdomu, geras aprūpinimas, ginklai nauji, yra galimybė mokytis įvairiuose kursuose, dalyvauti varžybose. Pavyzdžiui, Laimutis stengiasi nepraleisti progos dalyvauti taikliųjų šaulių varžybose.

„Turiu sūnų Mindaugą, kuris šiemet rengiasi tapti kariu savanoriu. Aš pritariu sūnaus pasirinkimui ir manau, kad jam tarnyba KASP padės įgyti savybių kurių jam dar trūksta“, – sako L. Ašmanas.

Garbės savanorio vardas man reiškia garbingą ir įpareigojantį apdovanojimą.

Paklaustas ar tarnyba pakeitė jį į gera, karys atsako teigiamai: „Išmokau dirbti komandoje, išgirsti kito nuomonę – tačiau šios savybės atėjo su bėgančiais metais tarnaujant pajėgose. Esu apdovanotas medaliais už 5, 10, 15, 20 metų pavyzdinę tarnybą pajėgose. Už 20 metų tarnybą esu apdovanotas Aukšniais Gedimino stulpais“.

Jaunimui, dvejojančiam ar rinktis tarnybą KASP Laimutis pataria nešvaistyti laiko dvejonėms ir eiti tarnauti: „Tapdamas kariu savanoriu nieko neprarasi išskyrus nuobodulį, o mainais gausi labai daug: galėsi rinktis kokius nori kursus, dalyvauti Sporto varžybose, išvykti į tarptautinę misiją, kilti karjeros laiptais. O svarbiausia, KASP tave parengs krašto gynybai, kas šiais laikais yra labai svarbu“.

„Tarnyba Savanorių pajėgose prasminga ir įdomi, suteikia daug nematerialines naudos. Labiau apčiuopiami naudingi dalykai būtų įvairiapusių karinių žinių bagažas, gebėjimas mokėti naudotis ginklais ir, žinoma, sutikti nauji draugai.

Esu pabaigęs šaulio gelbėtojo ir taikliojo šaulio kursus.

Šie kursai labai skirtingi, bet įdomūs ir naudingi.

Šaulio gelbėtojo kurso metu įgytos žinios naudingos ne tik tarnyboje, bet ir ne tarnybos metu, o taikliojo šaulio specialybė man dar labiau patinka nes čia reikalingos matematikos ir fizikos žinios.“

Srž. Mindaugas LENGVINAS,

Žemaičių rinktinė, 302 kuopa

Mindaugas pajėgose tarnauja 19 metų. Prašymą stoti į KASP parašė vos baigęs vidurinę mokyklą. Sako, kad pradėjus tarnybą viskas buvo nauja, taip pat ir pirmasis prisilietimas prie ginklo. Tapęs savanoriu jaunuolis įstojo į Klaipėdos universitetą ir taip derino tarnybą su mokslais. Negana to, studijų metais dar įsidarbino į Gargždų Priešgaisrinę gelbėjimo tarnybą.

Seržantas itin gerai prisimena pirmąjį, Bazinį kario savanorio įgūdžių kursą: „Man tai buvo nemažas iššūkis, nes nebuvau pratęs prie tokios aplinkos bei kariškos tvarkos. Vėliau baigiau šaulio, vyr. šaulio, skyriaus vado, instruktoriaus, vadybos ir kitus kursus. Ypač patiko instruktoriaus ir vadybos kursai, juose įgytas žinias dažnai panaudoju ir darbe, ir asmeniniame gyvenime“.

Karys pradėjo savo tarnybą Gargžduose, 302 kuopoje, ten tebetarnauja ir dabar. Ir nors jau kuris laikas gyvena Klaipėdoje, bet taip gerai sutaria su bendražygiais, kad tarnauti kitoje kuopoje nenorėtų.

„302 kuopa man tapo šeima, gyvenimo dalimi ir laisvalaikio praleidimo erdve. Nedaug karių beliko kurie tarnavo ir tebetarnauja nuo mano atėjimo. Tačiau puikiai sutariu su naujai prisijungusiais kariais ir man malonu jiems perduoti savo žinias ir patirtį. Su kai kuriais kuopos kariais taip susibendravome, kad tapome tikrais draugais. Kuopoje yra karių savanorių kurie mane įkvepia dėl patriotizmo ir kariško profesionalumo. Kartais atrodo, kad kai kurie kuopos kariai yra taip įsigilinę į karybą tarsi nuolat dirbtų Lietuvos kariuomenėje. Gavę užduotis, sugalvoja pačių netikėčiausių būdų ir priemonių kaip jas įvykdyti“.

Srž. Mindaugui Lengvinui suteikiamas Garbės savanorio vardas

Mindaugas pasakoja, kad kai lieka laisvo laiko jį skiria šeimai ir sportui. Mėgsta aktyvų gyvenimo būdą, todėl su šeima keliauja dviračiais, eina į žygius. Atostogaudami dažniausiai planuoja keliones į kalnus, kur žygiai tampa dar sudėtingesni, pareikalauja dar daugiau ištvermės. Srž. M. Lengvinas augina du sūnus: 7-į ir 14-os metų: „Širdyje norėčiau, kad užaugę vaikai tarnautų Lietuvos kariuomenėje: ar kariais savanoriais ar profesinėje karo tarnyboje. Bet jų dėl to neįkalbinėsiu, nes esu įsitikinęs, jog žmogus pats turi to norėti ir siekti“.

Paklaustas kokie tarnybos momentai buvo patys sunkiausi, o kokie patys džiugiausi M. Lengvinas sako, jog yra ne kartą tekę dalyvauti Geriausio pėstininko skyriaus varžybose: „2019 m. iškovojoje dvi II-ąsias vietas: mūsų pajėgose ir Sausumos pajėgose. Šios varžybos pareikalauja nemažai ištvermės ir jėgų. Tai nėra lengva. Dar vienas stiprus įspūdis, pusmečio trukmės Jungtinių tautų misija Malyje

Niekada nesitikėjau, kad galiu būti apdovanotas Garbės savanorio ženklu. Tai skatina mane dar labiau tobulėti ir stengtis Tėvynės labui.

(2021-2022 m.). Čia gavau ne tik neįkainojamos karinės patirties, bet ir parsivežiau asmeninį supratimą koks nuostabus mūsų gyvenimas Lietuvoje“.

Savanorių pajėgose beveik 2 dešimtmečius tarnaujantis srž. Mindaugas Lengvinas nemato nei vieno minuso kodėl neverta būtų to daryti. Anot seržanto, tarnyba jį skatina nuolat sportuoti, planuoti dieną, laikytis tvarkos ir drausmės, o tarnybos metu įgytas žinios ir patirtis yra neįkainojamos ir praverčia kasdienybėje ar civiliniame darbe.

„Manau, kad kiekvieno Lietuvos jaunuolio pareiga atlikti tarnybą Lietuvos kariuomenėje. Reikia ieškoti galimybių kaip tai padaryti, o ne priežasčių kaip jos išvengti,“ – tarnybos prasmę ir asmeninius įsipareigojimus Lietuvai apibendrina karys.

NUKELTA Į 13 PSL.

„302 kuopa man tapo šeima, gyvenimo dalimi ir laisvalaikio praleidimo erdve. Nedaug karių beliko kurie tarnavo ir tebetarnauja nuo mano atėjimo. Tačiau puikiai sutariu su naujai prisijungusiais kariais ir man malonu jiems perduoti savo žinias ir patirtį. Su kai kuriais kuopos kariais taip susibendravome, kad tapome tikrais draugais. Kuopoje yra karių savanorių kurie mane įkvepia dėl patriotizmo ir kariško profesionalumo. Kartais atrodo, kad kai kurie kuopos kariai yra taip įsigilinę į karybą tarsi nuolat dirbtų Lietuvos kariuomenėje. Gavę užduotis, sugalvoja pačių netikėčiausių būdų ir priemonių kaip jas įvykdyti.“

Srž. Remigijus RAMANAUSKAS,

Dariaus ir Girėno rinktinė, 205 kuopa

Remigijus tarnybą Savanorių pajėgose, kurios tuomet dar vadinosi SKAT (Savanoriškoji krašto apsaugos tarnyba), pradėjo būdamas studentu, daugiau kaip prieš 25 metus. Kariu savanoriu jaunuolis tapo vedinas susidomėjimo karyba ir visko, kas telpa į žodžių junginį – tarnyba kariuomenėje. Patrauklu buvo ir tai, kad studijas su kario savanorio tarnyba buvo galima nesunkiai suderinti. Karys yra apdovanotas medaliais už 5, 10 ir 15 metų pavyzdinę tarnybą pajėgose, taip pat medaliu „Už tarptautines operacijas“.

„Per visą tarnybos laikotarpį teko pamatyti kaip augo ir tobulėjo KASP pajėgos: aprūpinimas, ginkluotė, pratybų kiekybė ir kokybė, misijos, taikos meto užduotys ir t. t. Atsimenu, jog pirmosiose pratybose iš uniformos turėjau tik karinio marginimo striukę ir automatą AKMS su 3 imitaciniais šoviniais. Tai, kaip dabar aprūpinti kariai savanoriai, net vaizduotės nebūtų užtekę sugalvoti. Pradėjau tarnauti pėsstininkų kuopoje, vėliau išiliejau į žvalgų būrį: į jį buvo atrenkami ypač motyvuoti žmonės; be to man patiko mažų padalinių taktika, ir kiek geresnis aprūpinimas. Panaikinus žvalgų būrius KASP batalionuose, tapau skyriaus vadu, juo tebesu ir dabar“, – pasakoja srž. R. Ramanauskas.

Anot seržanto jam tarnyba taip patiko, kad net po jos užskaitymo liko tarnauti iki šiol. Kai kurias Savanorių pajėgose įgytas žinias pritaiko darbe Priešgaisrinėje gelbėjimo tarnyboje ir atvirkščiai.

„Tarnaujant pabaigiau nemažai įvairių kursų, dalyvavau keliose tarptautinėse pratybose. Manau, kad kiekvienas karys turi baigti kuo daugiau kursų, nes taip jis tobulėja ir susikrauna neįkainojamą žinių bagažą, kurį gali panaudoti vėliau, eidamas aukštesnes, pvz. skyriaus vado pareigas“, – papildomų karinių žinių kaupimo naudą apibendrina seržantas.

Remigijus džiaugiasi, kad jo kuopa, kurioje šiuo metu tarnauja, yra labai draugiška: ne tik tarnyboje, bet laisvalaikio metu. Jis sako, kad net ir pats nedrąsiausias naujas karys kuopoje labai greitai pasijunta savas, visada atsiranda kas jį padrąsina, duoda patarimų ar net kuprinę paneša jei reikia; juk svarbu iškeltas užduotis įvykdyti visiems kartu, dirbti komandoje.

„Bendravimas vyksta ir po tarnybos, pavyzdžiui, sena tradicija tapęs kuopos

Srž. Remigijui Ramanauskui Garbės savanorio vardas – jo tarnybos įvertinimas

kalėdinis vakarėlis ar pasisėdėjimai pirtyje: juk bendravimas suartina žmones, taip formuojasi stipri komandinė dvasia,“ – sako srž. R. Ramanauskas.

Raimondui Savanorių pajėgos patinka todėl, kad tarnaujant yra unikali galimybė sutikti daug įvairių profesijų ir skirtingų patirčių turinčių žmonių: „Kiekvienas atsineša savo indėlį iš civilio gyvenimo, kurį galima panaudoti ir atliekant užduotis pratybose. Kuopoje tarnauja keletas Vidaus reikalų ministerijos sistemos pareigūnų, kurie suteikia naudingų žinių kariams savanoriams iš situacijų, kurias yra patyrę dirbdami savo darbą. Yra ir sportininkų, kurie dalyvaudami įvairiose varžybose atstovauja Dariaus ir Girėno rinktinę, pasiekia puikių rezultatų, taip motyvuodami kolegas gerinti savo fizinę formą ir ištvermę“.

Seržantas pripažįsta, kad pats džiaugiausias jo tarnybos momentas buvo apkabinti savo šeimą grįžus po misijos Malyje. Beje, pats sunkiausias etapas taip pat buvo Malyje: „Sunku buvo ne fiziškai, bet morališkai. Šešeri mėnesiai be šeimos – ganėtinai nemažas laiko tarpas. Po pirmų ketverių mėnesių atsirado stiprus namų ilgesys, laikas slinko lėtai. Bet viskas klostėsi gerai

ir šį iššūkį kartu su šeima įveikėm. Ar kartojau misiją dar kartą? Taip. Be abejo.“

Raimondas pasakoja, kad tarnaujant mūsų pajėgose išmoko drausmės, punctualumo, darbo komandoje ir dar daug kitų dalykų, kurie karį padaro stipresniu, sumanesniu, gebančiu šaltai mąstyti stresinėse situacijose.

„Turiu du vaikus ir tikrai esu už, kad jie tarnautų Lietuvos kariuomenėje, nes kariuomenė ugdo jaunuolio atsakingumą, pareigingumą, suteikia kitų asmeninių savybių, kurias po tarnybos galima panaudoti tolimesniame gyvenime. Be to kiekvienas turime mokėti apginti savo Tėvynę, nes, manau, kad Tėvynė prasideda būtent nuo šeimos, kurią branginame ir nenorime, kad jai kas nors blogo nutiktų, – apie kariuomenės svarbą jaunimui svarsto Raimondas, – Savanorių pajėgos yra puiki alternatyva atlikti karinę prievolę, nenutolstant nuo savo civilio gyvenimo, galimybė padengti studijų išlaidas ir dar daug visokių gerų dalykų, dėl kurių verta rinktis tarnybą čia. Beje, nemaža dalis mūsų kuopos karių pasirinko profesinę karo tarnybą – kaip tolimesnį gyvenimo kelią, o taip apsispręsti jiems padėjo Savanorių pajėgos.“

„Garbės savanorio vardo suteikimas man buvo didelė staigmena ir labai rimtas mano tarnybos KASP įvertinimas už kurį esu be galo dėkingas tiems, kas prie to prisidėjo ir šiuo apdovanojimu „įkainavo“ mano 25 metų tarnybą. Garbės savanorio vardas skatina ir toliau tarnauti Savanorių pajėgose, perteikti žinias ir patirtį jaunesniems kariams.“

Vyr. eil. Sigitas LAIPČIUS,

Vyčio rinktinė, 508 kuopa

Vyr. eil. Sigitas Laipčius Krašto apsaugos savanorių pajėgose tarnauja 28 metus. Karys sako, jog tarnybą pasirinko vedinas smalsumo, patriotinių idėjų, jausdamas pašaukimą. Kuopos valdymo grupėje karys savanoris užima techniko mechaniko pareigas, nuolat padeda intendantui prižiūrėti kuopos transporto priemones, kad jos būtų techniškai tvarkingos.

Per ilgus tarnybos metus Sigitas įgijo reikiamos patirties apie kuopos ginkluotę ir žiniomis dalinasi su jaunesniais kuopos kariais. Anot kuopos vado, vyr. eil. Sigitas Laipčius yra draugiškas, patikimas, ryžtingas, nuolat teikia gerus ir konstruktyvius pasiūlymus kovinio rengimo tobulinimui. Per ilgus tarnybos metus Sigitas yra gavęs daug įvairiausių apdovanojimų, įskaitant ir medalius už pavyzdinę 5, 10, 15 ir 20 metų tarnybą.

Vos pradėjus tarnybą Savanorių pajėgose, Sigitui atrodė viskas nauja, nepatirta, tačiau ilgainiui suprato, kad tarnyba tai puiki erdvė skleisti ir augti kaip asmenybei. Karys savanoris yra baigęs instruktoriaus ir saugos instruktoriaus kursus, kurie jam leido patobulinti vedamų užsiėmimų kariams savanoriams įgūdžius.

„Mano tarnybos vietoje, 508 kuopoje, juntama šilta atmosfera, su daugeliu esame pažįstami nuo ankstyvų tarnybos metų, taip pat puoselėjame draugystę ir ne tarnybos metu: leidžiame laisvalaikį kartu su šeimomis – išskylaujame gamtoje, žvejojame, sportuojame, švenčiame šeimos šventes. Kuopoje yra veiklių ir motyvuojančių žmonių, kurie yra absoliučiai pozityvūs, patriotiški, taip pat profesionaliai sportuoja, yra aktyvūs ir įdomūs socialinių tinklų turinio kūrėjai. Mano asmeniniai hobiai yra žvejyba, medžioklė, automobilių sportas, krepšinis“, – pasakoja Sigitas Laipčius.

Vyresnioji Sigito dukra savo karjerą sieja su darbu valstybės tarnyboje, baigusi

Vyr. eil. Sigitui Laipčiui apdovanojimas reiškia tarnybos kelio apibendrinimą

Pasieniečių mokyklą šiuo metu pradėjo dirbti Viešojo saugumo tarnyboje. Jaunėlis sūnus dar paauglys ir tik svarsto apie būsimą profesiją, tačiau Sigitui, kaip ir kiekvienam tėvui, būtų džiugu matyti savo sūnų sekant jo pėdomis.

„Savanorių pajėgos tai, iš esmės, viso mano gyvenimo kelionė, kupina išbandymų, naujų pažinčių ir patirčių. Šis kelias užgrūdina, keičia ir augina. Ypač daug patirties pasisėmiau misijos Afganistane, Goro provincijoje, metu, kur pamačiau viską iš dar kitokios perspektyvos ir tai pakeitė mano požiūrį į daugelį kasdienio gyvenimo sričių“, – pasakoja vyr. eil. S. Laipčius.

Karys savanoris turi patarimą ir jaunimui, dvejojančiam ar rinktis tarnybą KASP: „Jaunimas yra mūsų visų ateitis, todėl svarbu, kad lietuvybė, patriotinės idėjos būtų skleidžiamos nuolat, o pasirinkimas įsiliesti į Savanorių pajėgas yra puiki terpė augti, tobulėti, skleisti kaip asmenybei ir taip kartu padėti augti visai Lietuvai“.

Man Garbės savanorio vardas reiškia ilgo, kartais sunkaus, tačiau pilno prasmės tarnybos kelio įvertinimą.

„Savanorių pajėgos tai, iš esmės, viso mano gyvenimo kelionė, kupina išbandymų, naujų pažinčių ir patirčių. Šis kelias užgrūdina, keičia ir augina. Ypač daug patirties pasisėmiau misijos Afganistane, Goro provincijoje, metu, kur pamačiau viską iš dar kitokios perspektyvos ir tai pakeitė mano požiūrį į daugelį kasdienio gyvenimo sričių.“

Vyr. eil. Dainius POPOVAS,

Prisikėlimo rinktinė, 602 kuopa

Dainius tarnybą mūsų pajėgose pradėjo prieš 12 metų, paragintas brolio Giedriaus, su kuriuo iki šiol abu tarnauja toje pačioje kuopoje. Profesinėje karo tarnyboje netarnavo. Nors karinės specialybės savanoris nėra įgijęs, dalyvavęs tik tobulinimo mokymuose, tačiau kuopoje per savo tarnybos laiką yra ėjęs nemažai įvairių pareigų. Ateidamas tarnauti į KASP vyr. eil. D. Popovas tuo metu dar buvo ir Vidaus reikalų ministerijos sistemos pareigūnas ir kaip jis pats sako „vienaip ar kitaip uniformuotas“. Dainius didžiuojasi savo septyniais VRM sistemos apdovanojimais, o taip pat KASP medaliais „Už pavyzdinę kario savanorio tarnybą“.

Dainius prisipažįsta esąs smalsus ir nenulstantis žmogus, kurį domina daugybė dalykų: yra prisiekęs medžiotojas, TV laidos „Tauro ragas“ kūrybinės grupės narys, laisvalaikio bitininkauja, domisi istorija, skaito daug literatūros asmens tobulėjimo tematika, yra visuomenininkas, daugelio organizacijų narys ir įvairių renginių organizatorius. Dainius turi svajonę: siekdamas įprasminti Stasio Butkaus – pirmojo oficialiai pripažinto kario savanorio atminimą, įkūrė jo vardo labdaros paramos fondą, o surinktas lėšas sieks panaudoti S. Butkaus palaikų pargabenimui iš JAV į gimtuosius Kurtuvėnus.

Vyr. eil. Dainius Popovas sako, kad Garbės savanorio vardo įvertinimu turi dalintis su kuopos bičiuliais

„Turėjau tarnybos Sovietinėje kariuomenėje patirties ir labai norėjosi savo kailiu patirti kokia ta Lietuvos kariuomenė. Tarnaudamas Savanorių pajėgose niekada nemąsčiau apie naudą sau. Manau, didžiausia nauda kokią turiu – gebėti ir mokėti ginti Tėvynę. Kartais pratybos pareikalauja daug fizinių ir psichologinių pastangų, pasitaiko momentų, kai pamąstau ar man šito bereikia, bet tai būna tik akimirkos, po kurių ir vėl viskas gerai. Kaip sako patarlė: „Sunku pratybose – lengva kare“. Turiu dukrą Dovilę ir sūnų Julijoną, norėjau, kad sūnus ateitų į KASP, tačiau Julijonui bandymas tapti kariu savanoriu ir būti tėčio pamaina nepavyko dėl svei-

katos, o dukters karyba nežavi“, – pasakoja Dainius Popovas.

Anot kario savanorio, kuopa kurioje tarnauja, jam – kaip šeima. Būdamas amžiumi vyresnis už daugelį kolegų, dažnai jaučiasi kaip vyresnis brolis iš kurio kartais kitiems, jaunesniems kariams, reikia patarimo, padrąsinimo ar pagalbos: „Jaukais net turiu „įsivaikinęs“ pora kolegų. Skyriuje negali būti blogo mikroklimato, nes pagarba ir pasitikėjimas yra kertiniai karių bendrystės bruožai. Skyriaus vado srž. Gintaro Braso iniciatyva puoselėjame smagias neformalaus bendravimo tradicijas, organizuojame bendrus renginius, vasaros stovyklas, į kurias kviečiame ir savo šeimos narius, – apie save ir kuopos bičiulius pasakoja Dainius, – turiu daug kolegų, sunku net visus išvardinti, bijau kažkurio nepaminėti, kurie žavi savo iniciatyvumu ir atsidavimu tarnybai. Paminėsiu tik kuopos vadą kpt. Mantą Šlaustą, kuris yra profesionalus ir geba ryžtingai atstovauti mūsų kuopą ir jos karius“.

Garbės savanorio vardas –

tai mano pastangų ir iniciatyvų (didžiąja dalimi ne tik tiesioginių, bet ir pilietinių bei visuomeninių) įvertinimas ir didelė garbė.

Tačiau šiuo vardu turiu dalintis su savo kuopos kolegomis, kurie palaikė ir prisidėjo prie mano iniciatyvų, ypač vyr. eil. Agnė Aviženyte.

Apibendrinamas savo mintis Dainius pabrėžia, kad tarnyba Savanorių pajėgose yra ištvermės ir asmeninio tobulėjimo mokykla: „Kiek investuosį į save, tokį ir gausi rezultatą. O jaunimui, dvejojančiam ar rinktis tarnybą KASP, atsakyčiau taip – gebėti ir mokėti ginti savo Tėvynę yra kiekvieno mūsų pareiga!“

STASYS BUTKUS

(1897 m. Kurtuvėnai – 1961 m. Niujorkas) yra pirmasis oficialiai pripažintas Lietuvos kariuomenės savanoris eilinis (1918. 12. 13). 1919 m. sausio 1 d. dalyvavo pirmą kartą iškeliant Lietuvos vėliavą Gedimino pilies bokšte Vilniuje. Apdovanotas Vyčio kryžiaus (1929), Vytauto Didžiojo V laipsnio (1938) ordinais.

Ar mes patenkinti savo tarnyba?

KASP
 APKLAUSA

Plk. Darius Vaicikauskas
Krašto apsaugos savanorių pajėgų vadas

Mieli KASP savanoriai ir savanorės,

Šių metų pradžioje siekdami sužinoti KASP karių pasitenkinimo tarnyba lygį padedant Jono Žemaičio Karo akademijos Lyderystės ir metodinio rengimo centrui pateikėme jums klausimus pagal 4 kategorijas: Vadovavimo ir valdymo; Karinio rengimo; Santykių ir mikroklimato; Aprūpinimo.

Suprantu, kad dalis iš jūsų į panašias apklausas žvelgiate skeptiškai ir galvojate: „Kas iš to...“ arba „Nei kada kas keitėsi, nei ką...“, „Kaip radau, taip paliksiu...“.

Ačiū visiems 1835 dalyvavusiems apklausoje ir pateikusiems savo vertinimą. Ačiū už jūsų laiką ir problemos įgarsinimą bei įvardinimą.

Man, kaip naujam KASP vadui, išties naudinga sužinoti kaip kariai savanoriai jaučiasi „ant žemės“. Turiu pripažinti, kad tokio teigiamo vertinimo nesitikėjau, bet tai jokiū būdu nereiškia, kad dabar užmigsime ant laurų. Jūsų pastabos, įžvalgos, rekomendacijos išgirstos – stengsimės tobulėti ir judėti į priekį. Drąsiai teigiu, kad tokį gerą vertinimą lėmė ankščiau ir dabar tarnaujančių tiek jūsų skyrių, tiek kuopų, tiek rinktinių vadų įdirbis. Tai, ką išgirdau kaip neigiamus dalykus – prisiimu asmeniškai ir stengsiuosi taisyti ir tobulinti. To paties prašysiu visų lygmens vadų.

Atliekant tyrimo rezultatų analizę paaiškėjo konkrečios sritys, kuriose turi patbulėti rinktinių valdymas, kad karių pasitenkinimas tarnyba būtų didesnis.

Kariai vertino teiginius skalėje nuo 1 (visiškai nesutinku) iki 5 (visiškai sutinku). Anketą sudarė 18 vertinamųjų teiginių ir keletas atvirų klausimų. Aktyviausiai tyrime dalyvavo Didžiosios Kovos rinktinės kariai (399 asmenys), pasyviausi buvo Dainavos rinktinės kariai savanoriai (196 asmenys). Tyrimas buvo pradėtas 2023 metų gruodžio 19 dieną ir truko 5 savaites.

VADOVAVIMAS IR VALDYMAS

Šioje kategorijoje kariai vertino tokius teiginius:

1. Esu patenkintas (-a) savo vadų komunikacijos apie tikslus ir lūkesčius aiškumu ir veiksmingumu;
2. Vadai, priimdami sprendimus, aktyviai išklauso ir atsižvelgia į jūsų atsiliepimus ir problemas;
3. Vadovybė veiksmingai informuoja apie renginių, pratybų ar kitos veiklos pakeitimus;
4. Esu patenkintas (-a) vadų bendravimo nuoseklumu, atsižvelgiant į jų prieinamumą ir pasiekiamumą;
5. Pasitikiu savo vadų bendravimo įgūdžiais ir vadovavimo gebėjimų lygiu.

Anketos autoriai, Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos psichologai, pabrėžia, jog ši kategorija yra svarbiausia, kadangi vadovybė, kuri aiškiai komunikuoja bendrus tikslus ir priežastis, dėl kurių vykdomos tam tikros užduotys, labai stipriai kelia pasitikėjimą ir norą likti bet kokiaje organizacijoje.

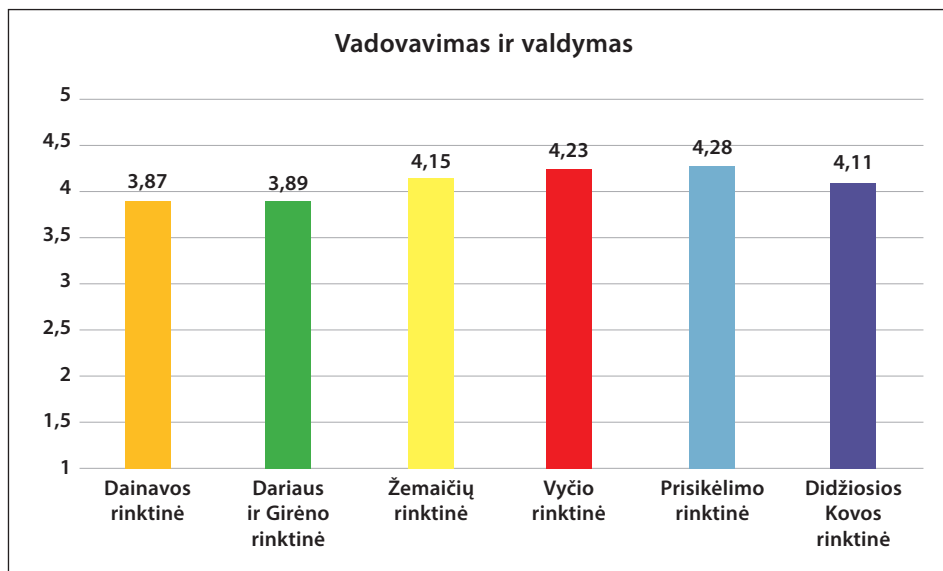
Karių nuomone, geriausiai vadovavimo ir valdymo klausimai sprendžiami Vyčio rinktinėje, o trūkumų ar nepasitenkinimo šioje srityje daugiausia įžvelgė Dainavos rinktinės atstovai.

Anoniminės nuomonės

(nesiejamos su konkrečia rinktine)

„Komunikacija labai gera. Visa aktuali informacija gaunama, bendravimas su kuopos vadovybe vyksta nuolat, su skyriaus kariais taip pat.“

„Turėtų būti didesnis pasitikėjimas kariu; jei dėl rimtos priežasties karys negali dalyvauti vienoje pratybose, reikėtų nekvestiuonuoti kiekvienos detalės ir bandyti jį prigauti meluojant“.

„Visų pirma, kariams turėtų būti pateiktas metų kursų planas, kuriame bet kuris galėtų pretenduoti į norimą kursą. Dabar neaišku kokie kursai kada galimi. Dabar jei karys dėl vieno ar kitų priežasčių negalėjo sudalyvauti fizinio parengtumo testo laikyme (fizo), jis baudžiamas metams neleidžiant jo į kursus. Ar kuopai geriau neturėti dar vieno šaulio ar mediko dėl to, kad jis negalėjo dalyvauti fizo?“

APRŪPINIMAS

Karių vertinti teiginiai šioje kategorijoje buvo:

1. *Esu patenkintas (-a) galimybe gauti reikiamą įrangą ir įrankius tarnybos metu;*
2. *Esu patenkintas (-a) karinių patalpų ir gyvenamųjų patalpų būkle ir priežiūra tarnybos metu;*
3. *Mano kuopoje logistikos ir aprūpinimo funkcijos atliekamos nepriekaištingai.*

Tyrimo kategorija, nagrinėjanti aprūpinimo sritį, siejama su JAV psichologo Frederiko Herzbergo (*Frederick Herzberg*) Higienos motyvacijos teorija, kuri teigia, jog žmones galima motyvuoti tik tuo atveju, kai užtikrinti vadinamieji „higienos“ faktoriai: tokie kaip darbo sąlygos, atlyginimas ir reikalingų įrankių darbui turėjimas. Peržvelgus rezultatus ir karių komentarus – natūralu, kad bendras karių pasitenkinimo tarnyba lygis žemesnis, jei kyla nesklandumų gaunant tarnybai

reikalingus ekipuotės elementus. Karių nuomone, geriausiai aprūpinimo klausimai sprendžiami Vyčio rinktinėje, o pipirų šioje srityje pabėrė Dainavos rinktinės savanoriai.

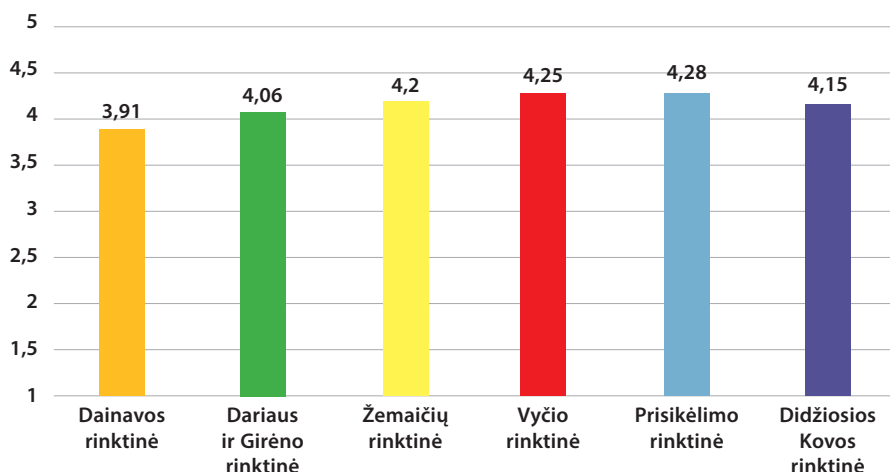
Anoniminės nuomonės

(nesiejamos su konkrečia rinktine)

„Aprūpinimas, iš esmės, nepalyginamai pagerėjo per pastaruosius kelerius metus. Galima netgi sakyti, kad gauname daiktų, kurių bent jau kol kas nepanaudojame, tačiau karo atveju – prireiktų“;

„Mums sakoma, kad turime būti visi vienodi, bet rezultatas yra koks yra: rikiuotėse esame labai skirtingi. Tai man tas užkliūva.“

Karinis rengimas

Pagal „gortex‘us“ juokaujam, kad gali atpažinti naujokus rikiuotėje, o senbuviai dažnai nustumiami į kraštą, nes 5 metus iš eilės dėvi tą patį „gortex‘ą“;

„Visų pirma, kai atvažiuojame į „Depus“, sugaištame tam visą dieną, tikimės, kad bus išduoti visi daiktai. Tuo tarpu, atvykę išgirstame atsakymą, kad reikiamų daiktų jie neturi. Gaunasi, kad be reikalo gaišinamas laikas.“

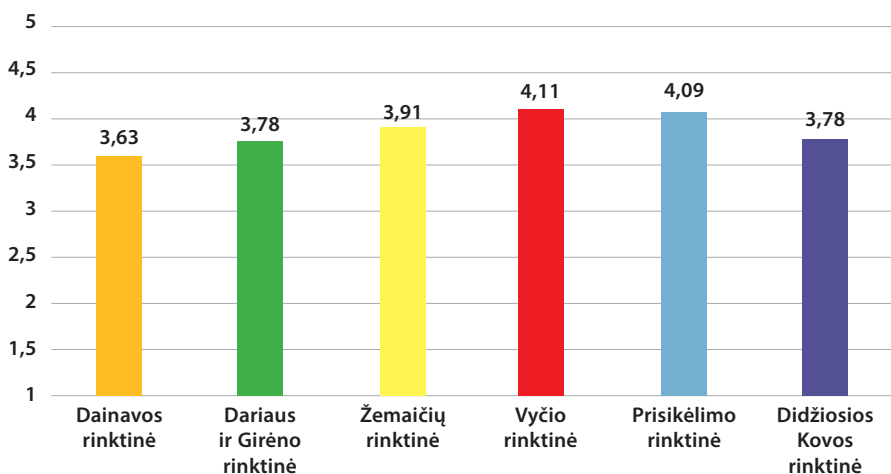
KARINIS RENGIMAS

Šioje kategorijoje kariai vertino tokius teiginius:

1. *Esu patenkintas (-a) karinių pratybių, kuriose dalyvaujate tarnybos metu, dažnumu;*
2. *Mokymai, kuriuos gavau rengdamasis savo karinėms pareigoms buvo kokybiški ir veiksmingi;*
3. *Turėti mokymai parengė mane susidoro ti su iššūkiais ir reikalavimais, susijusiais su mano pareigomis tarnyboje;*
4. *Esu patenkintas (-a) mokymų galimybių ir kursų, kuriais galėjau pasinaudoti tarnybos metu, įvairove.*

Daugiausia pasitenkinimo karinio rengimo klausimais pademonstravo Prisikėlimo rinktinės kariai, mažiausiai – Dzūkijos savanoriai. Ši kategorija naudinga tuo, jog beveik du tūkstančiai karių galėjo išreikšti savo nuomonę apie tai, kaip – jų nuomone – galėtų pagerėti karinis rengimas, o

Aprūpinimas

KASP vadovybė, susipažinusi su atsakymais, gali kritiškai vertinti karių pateiktas nuomones ir atsižvelgti į jas, planuojant pratybas ateityje.

Anoniminės nuomonės

(nesiejamos su konkrečia rinktine)

„Praktiškai visi užsiėmimai, vykstantys kuopos pratybų bei atskirų kursų metu, man suteikė nemažai reikalingų žinių ir praktikos. Visos turimos žinios ir įgyti įgūdžiai tapo labai reikalingi atėjus dienai D, o norint juos gauti tarnyba KASP man iki šiol atrodo kaip pats geriausias variantas siekiant derinti tarnybą su civiliniu gyvenimu“;

„Kol kas vedami mokymai ir veikla labai gerai subalansuoti“;

„Į rinktinėje vykstančius rengimus turėtų VISADA būti parenkami kompetentingi instruktoriai, o ne tiesiog dėl skaičiaus užpildomos jų vietos. Taip pat rengimui turi būti skiriamas adekvatus laikas, o ne 6 užsiėmimai, kuriuos privaloma atlikti praktiškai ne kartą ir ne du. Tam dažniausiai visiškai nelieta laiko ir kariai neįsisavina tai kas jiems yra pateikiama“.

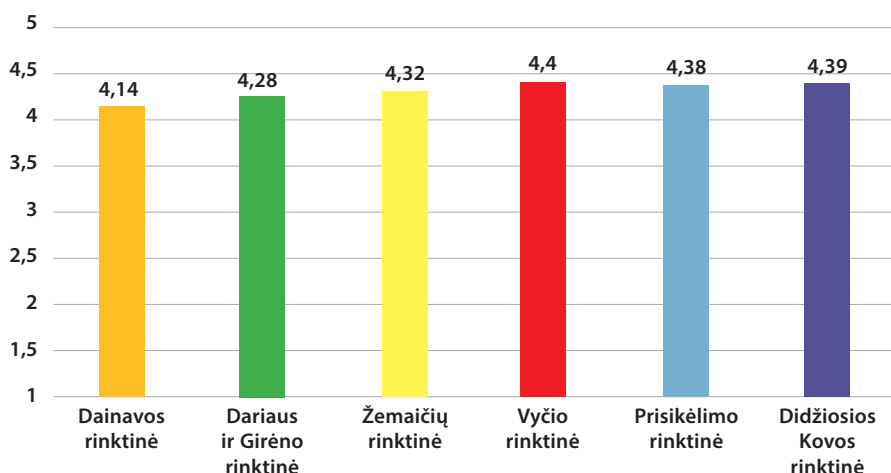
SANTYKIAI IR MIKROKLIMATAS

Kategorijoje kariai vertino žemiau pateikiamus teiginius:

1. Esu patenkintas (-a) draugystėmis ir santykiais, kuriuos užmezgiau su savo kolegomis kariais tarnybos metu;
2. Tarnyba Krašto apsaugos savanorių pajėgose teigiamai prisidėjo prie mano asmeninio ir profesinio augimo ir tobulėjimo;
3. Esu patenkintas (-a) parama fizinei ir psichinei gerovei tarnybos metu;
4. Esu patenkintas (-a) darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyra, kurią galiu išlaikyti tarnybos metu.

Šioje tyrimo dalyje Vyčio rinktinės savanoriai ypač gerai įvertino mikroklimatą savo kuopose, o labiausiai nuo visų rinktinių savo teigiamais vertinimais atsiliko Dainavos rinktinė. Tyrimo kategorijoje „Santykiai ir mikroklimatas“

Santykiai ir mikroklimatas

rašydami savo vertinimus kariai svarstė apie draugystę ir santykius, užmegztus su savo kolegomis kariais tarnybos metu, taip pat vertino darbo ir asmeninio gyvenimo pusiausvyrą. Anketos autoriai pabrėžia, jog nenuostabu, kad šioje kategorijoje pasitenkinimo įvertinimai yra aukščiausi, nes kiekvienas karys turi autonomiją kurti ir puoselėti santykius, o vadovybė įtakos karių santykiams ir mikroklimatui turi mažai.

Anoniminės nuomonės

(nesiejamos su konkrečia rinktine)

„Tarnauju puikioje kuopoje, kurioje labai pozityvi atmosfera, vienintelis trūkumas, kad ne visi kariai susirenka į pratybas; tad sunku susidirbti su skyriumi, kai yra nepilni skyriai ir pastovi kaita“;

„Pratybos labai stipriai pagerėtų, jei į KASP būtų normalesnė atranka, o ne „lošimas kiekiu“. Nes ne paslaptis, kad yra tokių žmonių, kurie bando taip išvengti 9 mėnesių tarnybos, todėl būna itin pasyvūs kaip penkta koja pratybose. Arba Bazinių kursą praeina tokie, prie kurių pastoviai reikia dviejų šaudymo instruktorių šaudykloje, ar elementariai negalintys atlikti paprastų užduočių. Tad jei Bazinis kursas būtų sunkesnis ir instruktoriai turėtų daugiau teisių, KASP tikrai būtų bendrai geresnės kokybės, o ne kiekybės institucija“.

PRAKTINĖS REKOMENDACIJOS

Tyrimo autoriai, apibendrinami rezultatus, teigia, jog nepaisant fakto, jog karių pasitenkinimo rezultatai yra gana aukšti, galima rasti vietų, kuriose KASP vadovybė galėtų dar labiau padidinti karių pasitenkinimą:

- Gerinti komunikaciją. Įdiegti reguliarius ryšių kanalus tarp viršininkų ir pavaldinių, užtikrinant aiškumą ir siekiant perteikti tikslus ir lūkesčius (tiek vadovybės lūkesčius karius, tiek karių lūkesčius vadovybei). Tai galėtų būti reguliarūs susirinkimai, kurių metu skelbiami kursų ar mokymų planai, taip visi kariai būtų tame pačiame informacijos lauke.
- Optimizuoti ekipuotės gavimo procesą KASP karius bendradarbiaujant su DEP'ais. Užtikrinti, kad kariai turėtų prieigą prie reikalingos įrangos, kai jų jai reikia, mažinant atidėliojimus ir karius kylančią frustraciją.
- Investuoti į karinių mokymų programų kokybės ir efektyvumo gerinimą, kad kariai būtų geriau pasirengę atlikti savo pareigas. Tai gali apimti mokymo programų atnaujinimą, šiuolaikiškų mokymo technikų įtraukimą (atsižvelgiant į išmoktas karo Ukrainoje pamokas) ir nuolatinės profesinio tobulėjimo galimybes mokymų instruktoriams.

Į pratybas iš Danijos

Mūsų pajėgos garsėja ne tik savo istorine reikšme – vienos pirmųjų Lietuvos ginkluotųjų pajėgų, įkurtų dar 1991 metais, Sausio 13-osios laisvės laužų šviesoje, bet ir dėl savo populiarumo visuomenėje, nes tarnybos KASP specifika yra labai patogi norintiems derinti civilinį gyvenimą ir karo tarnybą. Beje, KASP karių savanorių gretose tarnauja ir nemažai užsienyje gyvenančių lietuvių.

Vyr. eil. Ernestas VALANTINAVIČIUS,

tarnaujantis Žemaičių apygardos 3-ojoje rinktinėje, 307 kuopoje, Tauragėje eina vyr. šaulio pareigas ir pasakoja kaip jam sekasi, kodėl tarnauja, kas motyvuoja?

Ernestas pasakoja, kad tarnauti Lietuvos kariuomenėje svajojo nuo šešiolikos metų. Į Savanorių pajėgas atėjo, nes tuo metu buvo panaikinta Nuolatinė privalomoji pradinė karo tarnyba. Bazinį kario savanorio įgūdžių kursą baigė prieš 14 metų, kur buvo pripažintas geriausiu kurso kariu. Tačiau jau po metų teko vykti į Didžiąją Britaniją, kur, dėl darbo specifikos, derinti tarnybą ir emigranto gyvenimą sekėsi sunkiai. Todėl, pasibaigus 5 metų sutarties laikui, Ernestas nusprendė tarnybos nepratęsti, o padaryti pertrauką. Prieš 7 metus apsigyveno Danijoje, ten gavęs darbo pasiūlymą. „Prieš 3 metus nutariau grįžti į KASP, nes visą laiką, kol netarnavau, jaučiau kariškos brolybės ir bendrystės trūkumą“, – sako Ernestas.

Karys savanoris sako, jog į savo Tauragės kuopos į pratybas stengdavosi atvykti kuo dažniau: „Kai dirbau samdomam darbe statybų sektoriuje, darbdaviai į mano tarnybą KASP žiūrėjo gan palankiai, nesutarimų pasitaikydavo retai. Šiuo metu esu įmonės savininkas, tad tarnybą su darbu suderinti sekasi dar paprasčiau. Draugai danai, klientai ir partneriai, sužinoję jog priklausau LK, išreiškia pritirimą ir pagarbą. Kuopos vadovybė yra labai supratinga, atsižvelgia į mano situaciją ir viską pavyksta sutarti. Metų pradžioje visi kuopos savanoriai gauna kuopos pratybų kalendorių, tai leidžia jiems planuoti savo civilinį gyvenimą ir derintis veiklas su darbdaviais. Taip pat lankomumui padeda savaitės trukmės pratybos, – apie savo tarnybą pasakoja Ernestas, – su kuopos bičiuliais sutariu puikiai. Va, neseniai telefonu kalbėjausi su keletu draugų iš kuopos, kurie šiuo metu gyvena ne Tauragėje, kur dislokuota mūsų kuopa. Jie pasakojo, kad keliaujant į pratybas, kai užaina noras niurzgėt dėl tolumo kelio – visada pagalvoja apie mane ir... pradingsta noras skųstis 😊.“

„Draugai danai, klientai ir partneriai, sužinoję jog priklausau LK, išreiškia pritirimą ir pagarbą. Kuopos vadovybė yra labai supratinga, atsižvelgia į mano situaciją ir viską pavyksta sutarti.“

Ernestui labiausiai patinka Tauragės kuopos organizuojamos kasmetinės, savaitinės pratybos, nes jų metu kiekvienas karys išbando save kuo įvairiausiose užduotyse: „Pavyzdžiui, man patinka keturračių valdymo įgūdžių treniruotės, naktinės ir maskavimosi nuo į šilumą reaguojančių prietaisų užduotys ir t.t. Įdomių ir pačių įvairiausių iššūkių yra modernėjančioje Lietuvos kariuomenėje“.

Vyr. eil. Ernestas Valantinavičius sutinka, kad kelionė iš Danijos į Lietuvą jam kainuoja, tačiau sako, kad šiuo atveju pinigų neskaičiuojantis: „Nes jeigu skaičiuočiau, vadinasi būčiau ne ten, kur turėčiau. Į tarnybą KASP žiūriu kaip į savęs tobulinimo investiciją. Čia ne tik sistemingai ugdoma lyderystė, tarpusavio bendravimo įgūdžiai, bet ir suteikiama neįkainojamų žinių: pavyzdžiui, pirmosios pagalbos teikimo kompetencijų ar taktinės medicinos pagalbos nukentėjusiems mūšyje įgūdžių“.

„Geriau būti kariu sode, nei sodininku kare. Toks mano būtų palinkėjimas ir padrašinimas kitiems lietuviams, gyvenantiems svetur...“

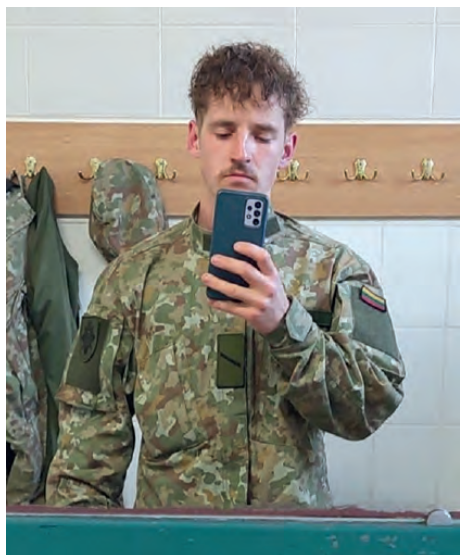
Ernestas sako, kad žiūrint į pastarojo dešimtmečio Rusijos geopolitines ambicijas ir šios šalies neprognozuojamą elgseną kitų valstybių atžvilgiu – kiekvienam yra svarbu žinoti ką daryti ir kaip elgtis, kilus tam tikrai situacijai. „Todėl tarnybą Savanorių pajėgose, mano požiūriu, geriausiai apibūdina viduramžių japonų samurajaus ir rašytojo Musaši Mijamoto (Mushashi Miyamoto) citata „Geriau būti kariu sode, nei sodininku kare“. Toks mano būtų palinkėjimas ir padrašinimas kitiems lietuviams, gyvenantiems svetur.“

Į pratybas iš Vokietijos

KASP
 EMIGRANTAI

eil. Evaldas ŠTAKAS, trejus metus Savanorių pajėgose tarnaujantis, Bazinį kario savanorio įgūdžių kursą baigė būdamas 11 klasėje, o jau mokydamasis paskutiniojoje mokyklos klasėje savo kario įgūdžius gludino visose Tauragės kuopos pratybose. „Linkėčiau užsienyje gyvenantiems lietuviams nebijoti tarnybos, kuri KASP'e yra tikrai suderinama, smagi ir duodanti daug reikalingos patirties“, – sako Evaldas.

E. Štakas pasakoja, kad į KASP stojo ne dėl to, kad jam būtų užskaityta Nuolatinė privalomoji pradinė karo tarnyba: „Dar besimokydamas vidurinėje norėjau save išmėginti naujoje srityje, sužinoti ar aš tai galiu, ar pajėgsiu. „Pirmi tarnybos metai buvo sudėtingesni, nes reikėjo derinti pratybas su pamokomis mokykloje, tačiau ją pabaigęs išvykau dirbti į Vokietiją, ir čia – įdėjus planavimo pastangų – darbus

pavyko suderinti. Pats save vertindamas, manau, kad pratybas lankau tikrai gerai, praleidžiu gal tik keletą per metus. O draugai bei kolegos Lietuvoje ir Vokietijoje kartais pyksta, kad negaliu daug laiko skirti jiems: viską „suryja“ kelionės ir mokymai kuopoje“.

Karys savanoris pasakoja, kad daugelis jo kuopos karių nuoširdžiai nustemba išgirdę, kad į pratybas jis atvažiuoja specialiai iš užsienio. „Kai pradėjau tarnauti kuopoje, nieko nepažinojau, bet netruko ilgai kol susiradau bičiulių. Taip pat labai vertinu tai, kad kuopoje tarnauja vyresnių ir patyrusių karių, kurie visuomet padeda mokymuose, dalinasi patirtimi“, – mikroklimatą kuopoje apibendrina eil. Evaldas Štakas. Kariui savanoriui labiausiai patinka savaitės trukmės kuopos pratybos, kurios visada vyksta vasarą: „Visą savaitę gyveni miške ir „praeini“ visas pagrindines karinių įgūdžių tobulinimo temas“.

Anot Evaldo, nors kelionės į Lietuvą ir atgal nėra pigios, taip pat – kol būna pratybose, išminusuojamas atlygis už praleistas darbo dienas Vokietijoje, tačiau nuostolius atperka vidinis pasitenkinimas būnant kariu savanoriu.

„Mane motyvuoja įgytos karybos žinios, gebėjimas valdyti ginklą ir orientavimasis vietovėje, dažniausiai miške. Mano manymu, svarbiausias punktas norint išsaugoti laisvą Lietuvą, yra žinojimas kur tavo vieta agresijos prieš Tėvynę metu.“

eil. Evaldas Štakas

Kpt. LAIMONAS JURKŠAITIS

Žemaičių rinktinės 307 kuopos
Tauragėje vadas

Mano kuopos kariai savanoriai – emigrantai yra pavyzdingi jaunuoliai, nes sugeba surasti laiko atvykti į visas pagrindines kuopos pratybas. Anksčiau gyvenę Lietuvoje ir tapę kariais savanoriais, vėliau pakeitė savo civilinio gyvenimo planus ir išvyko ieškoti profesinės laimės: vienas į Daniją, kitas į Vokietiją.

Ir Ernestas, ir Evaldas, kaip ir kiti kuopos kariai metų pradžioje gauna kuopos pratybų kalendorių, o tai padeda jiems susiplanuoti kaip darbus suderinti su įsipareigojimu KASP. Abiejų karių lankomumas, kuris įprastai matuojamas procentais, siekia iki 70. Tai geras rodiklis, kuriam padeda tai, kad pratybos kuopoje dažnai trunka savaitę. Į jas atvykę kokius 6 kartus savanoriai „surenka dienų skaičių“.

Apskritai užsienyje gyvenantiems ar trumpais periodais išvykstantiems sezoninių darbų į užsienį, pakanka parvykti į Lietuvą 5-6 kartus, kad surinktų 70% lankomumą. Vyr. eil. Ernestas Valantinavičius kuopoje eina vyr. šaulio pareigas, o eil. Evaldas Štakas – taikliojo šaulio pareigas. Ernestas yra baigęs eilę kursų reikalingų pareigų vykdymui, Evaldas karinių kursų nėra baigęs.

Apie Evaldą ir Ernestą galiu pasakyti, jog jie yra puikūs, motyvuoti kariai savanoriai. Tokie kariai į pratybas atvyksta ne laiko prastumti, o rimtai jose sudalyvauti. Jie savo pavyzdžiu ir kitiems kariaus parodo, kad atstumas iki kuopos negali būti rimtai vertinama neatvykimo į pratybas priežastimi. Jeigu vaikinai gali atvykti iš Danijos ar Vokietijos, tai iš rajono kampo ar kito miesto atvykti į mokymus tiesiog privalo.

Trakų kariai savanoriai – iššūkių pratybose

Vasario 9–11 dienomis Didžiosios Kovos rinktinės 804-osios Trakų-Elekrėnų kuopos kariai savanoriai dalyvavo išgyvenimo pratybose žiemos sąlygomis.

Pratybos svarbios todėl, kad leidžia kariams tobulinti išgyvenimo įgūdžius žiemos sąlygomis ir atlaikyti kritines situacijas, kurios neatsiejamoms nuo kario tarnybos.

Pratybų metu kariai susidūrė su įvairiais fiziniais ir psichologiniais iššūkiais, lavino kritinį mąstymą, mokėsi atpažinti aplinką ir rasti tinkamą maisto šaltinį bei pastogę.

J. eil. Lukas LIUBINSKAS

Didžiosios Kovos rinktinės, 804 kuopa

Jau ne pirmus metus išgyvenimo pratybas kariams organizuojantis Traukų-Elektrenų kuopos **kuopininkas vrš. Vilius Slavinskas** pabrėžia kario išgyvenimo svarbą karo, o ypač rezistencijos metu: „Tokio pobūdžio pratybos sustiprina karius tiek fiziškai, tiek emociškai. Tai neatsiejama kario gyvenimo dalis, kurią turime tobulinti kartu su kitais būtiniais įgūdžiais“, – teigia vrš. V. Slavinskas. Šiais metais 804-osios kuopos kariai net tris dienas trukusiose pratybose tobulino ir praktiškai pritaikė išgyvenimo įgūdžius žiemos sąlygomis.

NETIKĖTUMAS – tai vienas iš faktorių, kuris neturi būti svetimas kariui. Todėl pirmoji pratybų diena ir prasidėjo netikėtai: taip buvo siekiama užtikrinti kuo realiausias ir ištvermės reikalaujančias treniravimosi sąlygas. Pratybos prasidėjo nuo budrumo lygio pakėlimo, kurio metu kariai kaip galima greičiau turėjo pasiruošti ir atvykti į susibūrimo vietą, kurioje kariams buvo paskelbtos tolimesnės užduotys. Iš klausę vado įsakymus, kariai su žemėlapiais bei kompasais leidosi į naktinį žygį, kur pritaikė savo topografines žinias. Sunki kuprinė, sniegas, šaltis, tamsa, bei miego trūkumas – tai tik keli faktoriai, su kuriais kariams teko susidurti naktinio orientacinio žygio metu.

NETIKĖTUMAS

tai vienas iš faktorių, kuris neturi būti svetimas kariui.

804-osios kuopos archyvo nuotraukos

NUKELTA Į 22 PSL.

Mokytasi įvairiais būdais
įkurti ugnį bei ekstremaliomis
sąlygomis pasigaminti maisto.

PASTOGĖS ĮRENGIMAS vyko antrąją pratybų dieną. Kariai savo teorines žinias (padėdami vieni kitiems) taikė praktiškai ir įsirengė laikinas pastoges, kurios yra neatsiejama išgyvenimo dalis. O koks išgyvenimas be ugnies, bei kitų dviejų svarbiausių dalykų – vandens ir maisto. Todėl mokytasi įvairiais būdais įkurti ugnį bei ekstremaliomis sąlygomis pasigaminti maisto. Valgio gamybos procesus kaip reikiant apsunkino sniegas bei drėgmė, teko pasinaudoti ir miško „siūlomais“ maisto produktais. Bet alkis ir šaltis savanoriams „padėjo“: ugnį įkūrė ypač greitai, o tai ką pasigamino, suvalgė pasigardžiuodami.

ANTRASIS NAKTINIS ORIENTACINIS ŽYGIS buvo pasunkintas. Šį kartą kariai žemėlapių neturėjo. Vienintelis būdas susiorientuoti vietovėje – perpiešta žemėlapiu skiautė ir užrašai, kuriuos pasiruošę kariai turėjo ribotą laiką. Nepalankus reljefas ir nuovargis šios užduoties lengvesne nepadarė, tačiau vieni lengviau, kiti sunkiau, visi kariai sėkmingai sugebėjo įveikti šią užduotį ir galėjo pailsėti.

ŠUOLIAI Į LEDINĘ EKETĘ vainikavo paskutinę pratybų dieną. Stresas, panika ir stingdantis šaltis – tai tik keli pojūčiai, kurie pasireiškia išokus į ledinį vandenį. Nemaža dalis karių šią patirtį išbandė pirmą kartą, o senbuviai ryžtingai rodė pavyzdį naujokams. Atslūgus emocijomis, kariai apie naują patirtį pasakojo su šypsena. Pavyzdžiui, **j. eil. Šarūnas Merkys** sakė, jog pratybos ne tik pagilino karinius įgūdžius, bet ir padėjo įsivertinti savo jėgas, patirti naujų išbandymų ir dar labiau sutvirtėti: „Manau, kad ši patirtis yra neatsiejama nuo karių gyvenimo ir kiekvienas karys turi žinoti kaip elgtis atsidūrus ekstremaliose situacijose,“ – apibendrina j. eil. Š. Merkys.

Išgyvenimo pratybos Trakų-Elektrenų kuopos karies savanoriams organizuojamos kasmet, kas kelerius metus tobulinamos ir rengiamos taip, jog pratybų dalyviams keltų vis daugiau naujų iššūkių, padėtų išlaikyti turimus karinius įgūdžius ir pratintų karius būti psichologiškai bei fiziškai pasiruošusiems bet kokioms ekstremaliomis ir naujoms aplinkybėmis.

804-osios kuopos archyvo nuotraukos

Tarptautinio TCCC kurso dalyvius mokė Kauno rinktinės specialistai

Sausio 15–19 dienomis Dariaus ir Girėno rinktinėje vyko tarptautinis

TAKTINĖS PAGALBOS NUKENTĖJUSIEMS MŪŠYJE KURSAS

(angl. Tactical Combat Casualty Care, TCCC), kuriame medicininės žinias gilino kariai iš Danijos, Estijos, Latvijos, Lenkijos, Norvegijos, Sakartvelo ir Švedijos reguliariųjų, specialiųjų ir savanoriškųjų pajėgų.

Kursams vadovavo ir praktines užduotis organizavo gr. Julija Ašmenienė – TCCC kurso koordinatorė ir instruktorė iš Dariaus ir Girėno rinktinės vadovybės štabo, taktinės medicinos žinių įgijusi Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose. Kursų instruktoriais dirbo Dariaus ir Girėno rinktinės, Žemaičių rinktinės, Vyčio rinktinės bei Prisikėlimo rinktinės kariai savanoriai, dirbantys civilinėse medicinos įstaigose. Kursą sudarė teorinė dalis bei testas ir praktinė dalis, kuri buvo adaptuota kiek galima tiksliau imituojant situaciją realaus mūšio metu – mažas matomumas, didelis triukšmas, įvairūs simuliuojami sužeidimai. Kurso organizatoriai mokymų metu siekia, kad kursantai išmokytų kvalifikuotai, tinkamai ir laiku suteikti pirmąją pagalbą kovos draugams mūšio metu ir, stabilizavę sužeistojo būklę, nugabentų jį į aukštesnio lygio gydymo įstaigą. Kiekvieno kario gyvybė ir išgyvenimas mūšio lauke yra vienas svarbiausių vadų prioritetų. Tai užtikrinti gali tik kariai, turintys profesionalių žinių ir gebėjimų kaip efektyviai ir taisyklingai teikti pirmąją pagalbą mūšio lauke. Taktinėje medicinoje svarbūs du elementai: geros medicinos ir taktikos žinios, todėl kariai mūšio lauke turi būti ne tik puikūs kovotojai, bet ir mokėti pirmosios medicinos pagalbos „kalbą“.

Kursams vadovavo ir praktines užduotis organizavo **gr. Julija Ašmenienė** – TCCC kurso koordinatorė ir instruktorė, taktinės medicinos žinių įgijusi Lietuvoje ir Jungtinėse Amerikos Valstijose.

”

Papildomas kario kovinės galios daugiklis yra žinojimas, kad mūšio metu, jo sužeidimo atveju, ginklo broliai suteiks jam medicininę pagalbą ir išgelbės gyvybę. Suprasdami TCCC svarbą, skiriame daug dėmesio kursų kokybei ir siekiame apmokyti kuo daugiau mūsų karių bei žiniomis dalijamės su sąjungininkais.“

KASP vadas plk. Darius Vaicikas

Taktinės medicinos kursai Dariaus ir Girėno apygardos 2-ojoje rinktinėje rengiami nuo 2020 m. vasario mėnesio, įprastai juose mokosi KASP kariai ir kitų LK vienetų atstovai. TCCC yra JAV kariuomenės sukurta taktinės medicinos sistema, kurios mokosi visi JAV kariai.

Šią sistemą sėkmingai naudoja daugelis NATO valstybių kariuomenių, mokydamos karius pirmosios pagalbos mūšio lauke.

TCCC įgūdžiai – iki automatizmo

Žemaičių rinktinės karys savanoris gr. Artiomus Žigeu, mūsų pajėgose tarnauja jau 17 metų, o civiliniame gyvenime dirba Klaipėdos miesto greitojoje medicinos pagalboje, skubios pagalbos specialistu, paramediku. Karys šiame kurse – vienas iš instruktorių. „Mokėme kursantus įgūdžių, kaip dirbti pastate, pilname sužeistų karių, aplink tykant realaus mūšio pavojams. Pagal legendą, pastatas buvo apšaudytas prieš artilerijos, jame atsirado sužeistųjų, o besimokantys turėjo jiems suteikti pirmąją pagalbą, vėliau – visi kartu – evakuotis. Tarptautinės komandos viena po kitos užėjo į pastatą. Tarpusavio komunikacija mano stebimoje komandoje buvo gera.“

Mišrioje grupėje dirbo danai, kartvelai, lenkai, sužeistuosius vaidino švedai, kurie labai gerai atliko savo vaidmenį. Kariams tokiuose mokymuose sukuriam papildomo streso: dirbame santykinai tamsioje patalpoje, o gelbėti sužeistųjų

atvykusieji turi elgtis pakankamai agresyviai, teisingiau sakant, ryžtingai. Medicininė pagalba mūsų sumodeliuotame incidente buvo suteikta labai profesionaliai. Su iškilusiomis problemomis kursantai susidoroję greitai ir efektyviai“. Instruktorius, stebėdamas savo mokinius, buvo įsitikinęs, kad kiekvienas iš kursantų jau turi patirties teikiant pagalbą sužeistiesiems mūšio metu.

”

Tarptautinės komandos viena po kitos užėjo į pastatą. Tarpusavio komunikacija mano stebimoje komandoje buvo gera. Mišrioje grupėje dirbo danai, kartvelai, lenkai, sužeistuosius vaidino švedai, kurie labai gerai atliko savo vaidmenį. Kariams tokiuose mokymuose sukuriam papildomo streso: dirbame santykinai tamsioje patalpoje, o gelbėti sužeistųjų atvykusieji turi elgtis pakankamai agresyviai, teisingiau sakant, ryžtingai.“

Instruktorius GR. ARTIOMAS ŽIGEU

Anot gr. Artiomo, kai kursantai savaitės eigoje buvo instruktuojami mokymo stotelėse – ten buvo visiškai ramu, o čia, praktinėje dalyje, visiškai kitaip: tamsa, šūvių garsai ir dūmai. „Tada, pamačius klykiantį sužeistąjį, smegenys išsijungia ir dirba tiktai raumenys. Veiksmų apmąstymas, mano galva, įmanomas tik tada, kai karys yra profesionalus bei patyręs karo paramedikas. Kadangi didžioji dalis kur-

Kariai mokosi teikti pagalbą pagal MARCH algoritimą. Aiškūs TCCC algoritmai padeda įvertinti nukentėjusiojo būklę ir laiku atlikti gyvybę gelbstinčius veiksmus bei būtinas intervencijas.

MARCH algoritmas:

M (angl. Massive hemorrhage) – masyvus kraujavimas

A (angl. Airway) – atviri kvėpavimo takai

R (angl. Respiration) – kvėpavimas

C (angl. Circulation) – kraujotaka

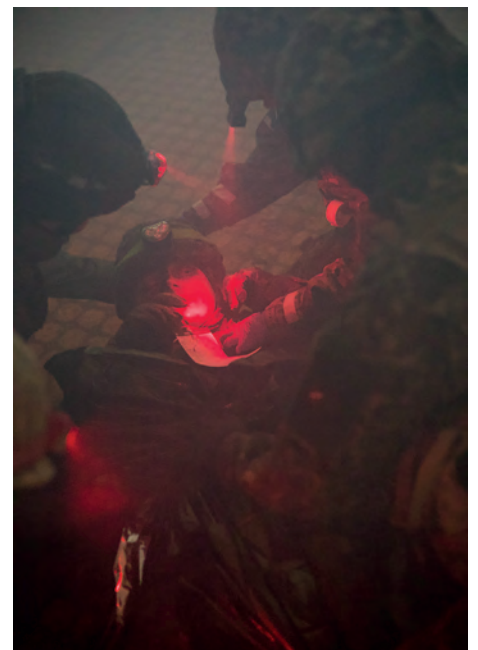
H (angl. Hypothermia) – bendras kūno atšalimas

santų nėra tokie, sunku buvo prognozuoti, ko tikėtis, tačiau mano grupė lūkesčius viršijo. Jie ne tik darė tai, ką privalo, bet ir tarėsi, dirbo darniai. Bendras TCCC kursas pas mus vyksta penkias dienas. Tris paras kursantai mokomi teorijos su praktikos elementais, po to – praktiniai užsiėmimai, kuriuos vainikuoja egzaminai. Nuo pirmųjų TCCC kurso valandų kursantai mokomė specialiose „įgūdžių stotelėse“. Vienose demonstruojame sužeistojo nešimo, jo ištraukimo iš mūšio lauko būdus, toliau – turniketo uždėjimo, masyvaus kraujavimo stabdymo, kvėpavimo takų atvėrimo naudojant nazofaringinį vamzdelį, pagalbos teikimo esant kiauryminiams ir visiems kitokiems, mūšyje įmanomais patirti sužeidimams, taip pat esant lūžiams, pilvo sužeidimams ir panašiai. Kursantai mokomė įveikti ir hipotermiją. Kariai mokomi patikrinti pulso dažnį, kvėpavimo lygį, įvertinti, ar pacientas yra šoko būsenoje ar ne. Taip pat kursantai išmoksta užpildyti sužeistojo kortelę,“ – pasakoja patyręs medikas gr. Artiomas Žigeu.

Pareigos civiliniame darbe ir kariuomenėje – tos pačios

„Ketveri metai dirbu GMP, – pasakoja Artiomas, – medikų įprastai niekas be reikalo nesišaukia, tačiau ir civiliniame gyvenime iškvietimų pasitaiko lengvesnių ir sunkesnių. Kita vertus, TCCC kaip diena ir naktis skiriasi nuo darbo Greitosios medicinos pagalbos srityje. Kariuomenė šiame kurse puikiai parengia karius, gebančius savo bendražygiams suteikti būtinąją pagalbą sužeidimų mūšyje atvejais. Per tą laiką, kiek Dariaus ir Girėno rinktinėje vyksta šie mokymai matau didelį progresą. Į mūsų kolektyvą ateina naujų instruktorių, taip pat čia sutinku gabių karių ir tarp kursantų. Vėliau smagu juos sutikti pratybose. Ypač per metinius Savanorių pajėgų renginius, Geriausio pėstininkų skyriaus varžybas: matau, kad konkretūs savanoriai jau yra baigę TCCC ir geba susidoroti su medicininėmis užduotimis. Labai gerai, kad šitas kursas išlaiko griežtus ir aukštus standartus. Svarbu, kad padaliniuose nebūtų užmiršta taktinė medicina.“

Pagrindinis TCCC algoritmo tikslas yra sugebėti atpažinti karių sužeidimus, gautus mūšio lauke, kurie gali tapti jų mirties priežastimi ir suteikti pagalbą nukentėjusiems bei gydyti juos, išlaikant gyvus, kol jie bus nugabenti į gydymo įstaigą.

Visos operacijos metu užtikrinamas perimetro saugumas ir išlaikomas taktinis budrumas, kadangi medicininė pagalba TCCC principais yra teikiama taktinėje aplinkoje, kur gali atsirasti ir naujas kontaktas, tuomet karių veiksmai teikiant medicininę pagalbą irgi keičiasi.

Viena kalba ir kurse, ir NATO kariuomenėse

Instruktorius gr. Artiomas Žigeu pasakoja, kad jam TCCC kurse teko dirbti su įvairiausių patirtį turinčiais kursantais: ir šauktiniais, ir reguliarių pajėgų, ir kariais savanoriais, ir užsieniečiais. Anot Artio, sėkmė čia priklauso ne nuo dalinio, bet nuo individualios kario motyvacijos. „Vieni kariai daugiau motyvuoti, kiti mažiau. Bet kai patenka į praktiniams užsiėmimams skirtą pastatą, pradeda dirbti visu pajėgumu. Visus užvaldo stresas, į kraują plūstelėjęs sveikas adrenalinas išjudina ir didžiausius tinginius.“

Instruktorius džiaugiasi bendravimu su sąjungininkų kariais. Jam smagu stebėti, kaip kitos šalies kariuomenės karys užbintuoja žaizdą lygiai taip pat, kaip jį kažkada mokė amerikiečiai. „Šitas kursas yra geras tuo, kad nesvarbu, kokios spe-

cialybės karys ateina, ar jis būtų medikas ar ryšininkas, ar kilęs iš Sakartvelo, ar Baltijos šalių, visi kalba ta pačia medicinos kalba. Tereikia pasakyti, kad veiksime, pavyzdžiui, pagal Maršo algoritmą: ištari vieną šio algoritmo raidę ir karys jau žino ką daryti ir nereikia papildomai nieko aiškinti,“ – sako instruktorius.

Atvyko iš smalsumo ir noro susitikti su senais gerais draugais

Danijos Savanorių pajėgų (*Home Guard*) žvalgybos vieneto **karys savanoris Nikis** atvyko į TCCC kaip stebėtojas. Jis sako, kad Danijoje taip pat vyksta beveik identiški kursai, kuriuose mokoma taktinės medicinos pagrindų. „Nepaisant to, smalsu pasižiūrėti, kaip TCCC kursas

Danijos Savanorių pajėgų žvalgas Nikis, anksčiau tarnaudamas reguliariojo kariuomenėje, yra dalyvavęs keliose tarptautinėse operacijose Balkanų ir Persijos įlankos regionuose. Prieš trisdešimt metų Kroatijoje tarnavo tame pačiame dalinyje su pirmaisiais lietuviais taikos rėmimo operacijose – LITPLA 1 būriu, kuriame eiliniu taikdariu tarnavo ir dabartinis KASP vadas plk. Darius Vaicikauskas. Pats Nikis pradėjo tarnybą šauktiniu, vėliau 8 metus tarnavo kaip profesinės karo tarnybos karys, o tada, išėjęs į atsargą, įgijo civilinį išsilavinimą, ir praėjus keliems metams, prisijungė prie Danijos Savanorių pajėgų. Kariuomenėje jis – su nedidele pertrauka – tris dešimtmečius. Civiliniame gyvenime Nikis yra kompiuterinių tinklų administratorius, dirba Jungtinių Tautų organizacijoje. Turi žmoną ir tris vaikus ir sako, kad kariui suderinti šeimą, darbą ir tarnybą nėra paprasta.

dėstomas Lietuvoje, akivaizdu, kad jus ankščiau šefavo JAV karo medikai. Keletas mūsų grupės narių iš Danijos nėra baigę TCCC ir jiems tai puiki proga pasitobulinti bei gauti šio kurso baigimo pažymėjimą. Pastarieji bus sertifikuoti NATO. Mano nuomone, danų savanoriams šis kursas nėra labai sunkus. Mes, žvalgai, mokymuose praleidžiame nuo 6000 iki 1200 valandų per metus. Į TCCC kursą mūsų kariai pasirinko atvykti savanoriškai ir norinčiųjų buvo daugiau, negu vietų. Aš, savo nuožiūra, atrinkau savanorius, kurie buvo verti čia važiuoti. Mums jūsų mokymuose buvo skirtos 5 vietos. Aš pats šį kursą Danijoje baigiau prieš tris metus ir galiu pasakyti, kad mūsų mokymuose vienintelis skirtumas tas, kad daugiau laiko praleidome lauke, o pratybose buvo daugiau taktikos. Lygindamas Danijos Savanorių pajėgų organizuojamą TCCC kursą su jūsiškiu esu labai patenkintas, kad instruktoriai yra perėmę labai daug patirties iš karo Ukrainoje, tai labai naudinga. JAV kariai savo ruožtu labiausiai akcentuoja savo išmoktas pamokas iš Irako ir Afganistano. O tai jau vakarykštė diena karo medicinoje.“

Smagu dirbti tarptautinėje aplinkoje

Danijos Savanorių pajėgų atstovė Natalie, prieš tapdama savanore, taip pat tarnavo profesinėje tarnyboje, o po aštuonerių metų išėjo į atsargą, įgijo civilinę specialybę. Civiliniame gyvenime Natalie yra medicinos inžinierė: dirba ligoninėje, bet ne su pacientais, o su medicinos technika. Natalie pernai grįžo į tarnybą Savanorių pajėgose. Karė neslepia, kad po tarnybos civiliniame gyvenime jautė karinės rutinos trūkumą. „Prieš septynerius

„TCCC turėtų būti visiems kariams privalomas, kaip tai yra Jungtinių Valstijų armijoje. Ir nesvarbu, kad nesi pėstininkas, kiekvienas karys turėtų sugebėti tau padėti, jeigu pakliūtum į bėdą, būtum sužeistas. Manau, taktinės medicinos žinios yra būtinybė.“

EIL. NATALIE, Danijos Savanorių pajėgos

metus baigiau pradinį taktinės medicinos kursą Danijoje. Kažką dar prisimenu iš šio kurso ir galiu palyginti, taigi kai kuriuos dalykus čia tik pakartoju. Man patinka dirbti tarptautinėje aplinkoje. Čia susipažįsti su naujais žmonėmis, NATO sąjungininkių valstybių kariais. Skirtingos kultūros, skirtingi išsilavinimai ir patirtys, skirtinga pasaulėžiūra, priklausomai nuo visuomenės ir šalies, kurioje gyvena šio kurso kolegos. Stengiamės dirbti ir tarptautinėse, ir savo tautiečių grupėse. Instruktoriai siekia mus, kursantus sumaišyti, tačiau visi supranta, kad lengviausiai dirbti su saviškiais.“

Pasiteiravus kokį atlygį gauną už parą pašaukimo į karinę tarnybą, Natalie yra atvira: apie 124 eurus, plius maistpinigiai. „Tai nėra mano alga, pavadinčiau tai kompensacija už tarnybai atiduotą laiką. Dirbu ligoninėje ir man nėra sunku suderinti darbą ir tarnybą, nes mano bosas pats yra buvęs profesinės karo tarnybos karys. Jis labai supratingas. Darbe, prieš stodama į Savanorių pajėgas, jo atsiklausiau ar galėsiu lankyti užsiėmimus, ar nebus problemų. Jeigu viskas, mokymai ir komandiruotės yra suplanuota, o nevyksta spontaniškai, tai neturiu jokių bėdų.“

NUKELTA Į 30 PSL.

Instruktorius kurso dalyvius supažindina su taktiniais neštuvais, skirtais evakuoti sužeistą karį. Neštuvai yra greitai paruošiami naudojimui ir nereikalaujantys daug specifinių įgūdžių.

Kartvelui patinka karinė tarnyba ir karo medicina

Profesinės karo tarnybos karys vyr. eil. Iraklis iš Sakartvelo dvejus metus tarnauja viename iš Specialiųjų operacijų pajėgų dalinių. Jaunuolis, tęsdamas giminės tradicijas, ir sekdamas kariškio tėvo pėdomis savo noru atėjo į profesinę karo tarnybą, praėjo atranką. Šiandien Iraklio tėvas, jau atsargoje, bet eina teisininko pareigas toje pačioje brigadoje kaip ir sūnus.

„Mūsų, Sakartvelo karių grupei, gana sudėtinga ši kursą išklaudyti anglų kalba. Aš iš grupės geriausiai kalbu angliškai, nes esu dalyvavęs 5 mėnesių trukmės mokymuose su JAV SOP kariais. Mano kolegės,

už mane vyresni kariai, tarnavę tarptautinėse operacijose Irake ar Afganistane, gynę Sakartvelą per Rusijos invaziją 2008 metais turi daug kovinės patirties kaip kariai, deja, angliškai supranta ir kalba mažiau negu aš. Manau, dėl to man yra lengviau, negu kolegoms. Dirbame dažniausiai grupėje ir aš jiems papildomai paaiškinu užduoties sąlygas. Pagal savo karinę specialybę aš esu ryšininkas ir pagal mūsų kariuomenės koncepciją, taktinė medicina nėra mano profilis, tačiau kai kolegės iš mano būrio, kurie atsakingi už mediciną, išvyksta į mokymus ir parveža kurso medžiagos, būtinai prašau pasidalyti su manimi. Ši sritis man atrodo labai aktuali šiandienos kariuomenėje“.

Medicinos mokymai naudingi ir mūšyje, ir taikioje kasdienybėje

Irakliui patinka mokytis karo medicinos tiek Lietuvoje, tiek savo tėvynėje. Jis sako, kad karo medicinos mokymų niekada nebus per mažai, nors dalinyje kur jis tarnauja tam neskiriama dėmesio. „Elementaru, TCCC įgūdžiai turi būti nuolat atnaujinami: jeigu pusmetį nesi-treniruosi, daug ką pamirši. TCCC kursas Lietuvoje yra labai geras, čia sužinojau nemažai naujų dalykų. Taip pat labai patiko mokytis tarptautinėje aplinkoje. Pradžioje buvo kiek nedrąsu, bet per bendrą rytinę mankštą ir kitus užsiėmimus susidraugavome, bendra veikla visus suvienijo. Kursui einant į pabaigą, visi 24 kariai iš skirtingų šalių vis daugiau bičiuliaujamės. Instruktoriai – draugiški, kartais mokymuose ir pajuokauja, o tas labai gerai panaikina susikaupusį stresą. Man, asmeniškai, labai patiko tokia metodika.“

Latvijoje karo medikams atsiveria daug naujų galimybių

Gr. Justine Beltina, Latvijos savanorių pajėgų (*Zemessardze*) karė savanorė – profesionali paramedikė. Į Latvijos Savanorių pajėgas Justine atėjo dar besimokydama priešpaskutinėje vidurinės mokyklos klasėje, prieš dešimt metų. „Jau tada susimąčiau, ką veiksiu suaugusi, rimtai galvojau apie studijas Latvijos karo akademijoje. Bazinis kario savanorio įgūdžių kursas padėjo suprasti, kad būdama mažo ūgio aš

”

Pagalbos suteikimo sužeistiesiems Latvijoje du metus mokėmės pagal kitokią sistemą, bet dabar, mokymų centrai visose *Zemessardze* brigadose pereina prie TCCC. Mano, „Kurzemes“ brigada kaip tik yra tame perėjimo procese. Ir tai yra viena iš priežasčių dėl kurios aš esu čia, nes reikia pasižiūrėti, kaip kolegos lietuviai vykdo TCCC ir su kokiais iššūkiais susiduria.“

GR. JUSTINE BELTINA,
Latvijos Savanorių pajėgos

ne viską pasiekiu ir reikia daug pastangų, kad į mane tokioje vyriškoje kompanijoje žiūrėtų rimtai. Buvome tik dvi merginos baziniame kurse. Atsisakiau idėjos tapti karininke, tačiau kare savanore tapau. Dabar tarnauju 4-ojoje Zemessardze brigadoje „Kurzeme“, 45 kovinės paramos batalione, medicinos kuopoje, esu medicinos sesuo. Per pirmus penkis savo tarnybos metus jau buvau pripratusi, kad nesvarbu, kokiame kurse dalyvausiu – būsiu vienintelė mergina vyriškoje kompanijoje. Dabar daug jaunų žmonių ateina į savanorius, tame tarpe ir medikų. Būtent šiuo metu atsiveria daug galimybių karo medicinoje, yra organizuojama daug kursų karo medikams, tereikia eiti ir mokytis. Latvijos karių grupėje pratybose dalyvavo ir kelios

mano kolegės, karo medikės iš Savanorių pajėgų Dobelės ir Liepojos batalionų. Verta pažymėti, kad civiliai medikai yra labai susidomėję karo medicina. Pavyzdžiui su manimi šitame kurse dalyvauja karo gydytoja chirurgė, kuri pirmą kartą mokosi TCCC. Tai yra labai gerai, kadangi taip chirurgė gali suprasti kokius mes pacientus gautume po sužeidimų mūsų lauke. Po šio TCCC kurso ji jausis tvirčiau, žinos, ko tikėtis. Labai norėčiau padrąsinti vyrus medikus ateiti į karo mediciną, mums reikalinga ne tik jų, paramedikų, žinios ir įgūdžiai, bet ir elementari raumenų jėga gabenant sužeistąjį, taip pat ir vyriška parama bei sugebėjimas išlikti šalto proto, ramiems ekstremaliose situacijose“, – sako karė savanorė iš Latvijos.

Latvijoje pereinama prie TCCC ir siekiama užpildyti medikų etatus

„Mūsų padaliniais vis dar reikalingi kvalifikuoti medikai, kad užpildytume visus etatus, – pasakoja Justines, – didesnėse pratybose mes tebedirbame mišrioje grupėse, atvyksta medikai komanduoti iš kitų mūsų pajėgų brigadų. Nepaisant personalo trūkumo, mes, *Zemessardze* karo medikai, esame tikrai gerai aprūpinti, dirbame su švediška karo medicinos įranga. Medikų grupės pas mus suformuotos iš keturių narių: karo medicinos gydytojo, jo padėjėjo ir dviejų karo paramedikų. Mes turime kuprines su visa sužeistų karių stabilizavimui reikalinga įranga, medikamentais, taip pat priskirtą automobilį, kad galėtume atvykti kuo arčiau mūsų vietos ir iš ten išvežti sužeistąjį. Pagalbos suteikimo sužeistiesiems Latvijoje du metus mokėmės pagal kitokią sistemą, bet dabar, mokymų centrai visose *Zemessardze* brigadose pereina prie TCCC. Mano, „Kurzemes“ brigada kaip tik yra tame perėjimo procese. Ir tai yra viena iš priežasčių dėl kurios aš esu čia, nes reikia pasižiūrėti, kaip kolegos lietuviai vykdo TCCC ir su kokiais iššūkiais susiduria. Kursas, aišku nėra lengvas, bet aš galiu pasakyti, kad motyvuotas karys, net ne medikas pagal specialybę, kuris visą dieną klausė ką sako instruktoriai, dalyvavo užsiėsimuose, testus gali išlaikyti. Aš TCCC prieš porą metų baigiau JAV. Mokymai buvo skirti būtent medicininiam personalui,“ – įsitikinusi paramedikė.

NUKELTA Į 32 PSL.

Instruktažas tarptautinio kurso dalyviams prieš prasidedant taktinei situacijai. Čia reikės naujai įgytus įgūdžius pritaikyti praktikoje. Suteikiantys pagalbą kariai turi išlikti šalto proto, kontroliuoti save ir dirbti stresinėje situacijoje, o tam reikia ne tik profesinio, bet ir psichologinio pasirengimo

Sužeistiesiems pagalbą teikiantiems kariams privaloma užpildyti nukentėjusiojo kortelę (angl. *Field medical card*)

Subyrėję stereotipai ir lietuviškos šaknys

Gr. Justine Beltina džiaugiasi, kad pasikeitus kartoms Latvijos Savanorių pajėgose subyrėjo seni stereotipai. „Jei kažkada moterys buvo vertinamos kaip silpniausia komandos grandis – lėčiausias, pažeidžiamiausias ir mažiausias karys, tai dabar jau nebe. Šiandien kiekviena pajėgose tarnaujanti mergina yra lygiavertė

komandos narė. Daugelis tų, kurie man sakė, kad neturėčiau čia būti, jau baigė tarnybą, o aš vis dar čia“. Mergina pasakoja, jog augo netoli nuo Lietuvos sienos, o jos senelis yra tikras lietuvis, kuris į Latviją gyventi atvyko iš Viekšnių, būdamas 16 metų. „Ir senelis, ir mano mama, kuri dirba gide lietuvių grupėms Latvijoje, puikiai kalba lietuviškai. Kaip karė savanorė mokytis į Lietuvą atvykstu pirmą kartą.

Buvo įdomu pakartoti ir įtvirtinti žinias. Galvojau, kad instruktoriams ir mums bus sunku, nes kurso kalba anglų, bet nieko panašaus. Lietuviai TCCC instruktoriai puikiai kalba angliškai. Nuo 2014 metų, kai tapau savanore, daug žmonių prisijungę prie Latvijos *Zemessardzes*, daugelį jų pastūmėjo įvykiai Kryme. Savanorių, ateinančių tuo metu į tarnybą, skaičius Latvijoje žymiai išaugo. Negalima teigti, kad jie išsigando Rusijos grėsmės, tačiau suprato, kad savo tėvynę reikia mokėti ginti ginklu. Dabar Latvijoje Savanorių pajėgos labai populiarios. Jau dešimtmetis kai žymiai padidėjo finansavimas ir karių aprūpinimas. Nuo praėjusiųjų metų Latvijos kariuomenėje gražintas šaukimas, o tai rimta konkurencija Savanorių pajėgoms, nes dalį savanorių dabar surenka profesionalūs batalionai“, – sako Justine.

Šiandien kiekviena „Zemessardze“ tarnaujanti mergina vertinama kaip lygiavertė komandos narė. Latvijos savanoriai Lietuvoje, Prisikėlimo rinktinėje vykusiose pratybose „Saulės kirtis“.

Bendra pirmojo tarptautinio TCCC kurso dalyvių nuotrauką drauge su instruktoriais. Gr. Viliaus Džiavečkos ir vyr. srž. Vaigos Gaižauskienės nuotraukos

AOTD kviečia karius savanorius: „Ateik ir prisijunk!“

Vertiname, kad KASP kariai savanoriai gali geriausiai realizuoti save AOTD dėl kelių aspektų: tvirto vertybinio „stuburo“, įgytų specifinių kompetencijų civiliniame pasaulyje ir turimų karinių žinių bei su tuo susijusios patirties.

Visų pirma, KASP kariai savanoriai savo apsisprendimu ir pavyzdžiu rodo, kad turi aiškas vertybes laisvės ir šalies saugumo klausimais. Be to, ši savanorystė žymi tvirtą jų motyvaciją ir ryžtą apčiuopiamai prisidėti prie šalies gynybos. Būtent toks nusiteikimas iš esmės atspindi moralines normas, požiūrį į patikimą ir lojalų personalą, kurio ieško AOTD.

Žinoma, kad pagrindinis AOTD tikslas yra užtikrinti ir sustiprinti šalies gynybinį

potencialą ir karinį saugumą, atliekant žvalgybines ir kontržvalgybines užduotis karinėje-politinėje, karinėje-ekonominėje, karinėje-technologinėje bei karinėje-informacinėje srityse. Nepaisant to, AOTD tarnybą sėkmingai atlieka ne tik kariai, bet ir civiliai asmenys. Iš tiesų, AOTD gyvenimą sunku įsivaizduoti be šios dermės. Esame pastebėję, kad AOTD geriausiai save realizuoja tie žmonės, kurie turi sukaupę tiek civilinio, tiek karinio sektoriaus profesinių žinių ir patirties. Todėl ir čia žvilgsnį nukreipiame į KASP personalą.

Kaip ir visur, taip ir AOTD, yra išimčių, pavyzdžiui: prie karinio planavimo, karinio rengimo ar karinės analizės daugiausia prisideda kariai. Visgi civiliai žvalgybos

pareigūnai savo turimomis kompetencijomis neretai šias sritis praturtina, o kitose (grėsmių analizė, informacinės technologijos, žmogiškųjų išteklių valdymas) patys diktuoja tempą. Taigi, universali patirtis, būtent – būdinga KASP kariams savanoriams, yra privalumas.

!!!!!! Jeigu norėtum prisijungti prie AOTD komandos – susisiek: **CV@aotd.kam.lt**

!!!!!! Daugiau informacijos apie atranką ir karjeros galimybes rasi **www.aotd.lt**

ANTRASIS OPERATYVINIŲ TARNYBŲ DEPARTAMENTAS
PRIE KRAŠTO APSAUGOS MINISTERIJOS

LIETUVOS KARINĖ ŽVALGYBA

Patikima, profesionali, inovatyvi ir
technologiškai pažangi žvalgybos institucija

Tapk LIETUVOS
KARINĖS ŽVALGYBOS
bendruomenės dalimi

Kandidatuok į žvalgybos / kontržvalgybos arba jų paramos; analizės; informacinių technologijų; žmogiškųjų išteklių valdymo; materialinio ir techninio aprūpinimo padalinius

Susisiek - cv@aotd.kam.lt

Daugiau Informacijos:
AOTD interneto puslapyje aotd.lt arba LinkedIn

Kuo grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimas aktualus Lietuvos kariams?

Kodėl kasmet skelbiamas VSD ir AOTD grėsmių vertinimas yra aktualus plačiajai visuomenei? Kuo jis aktualus Lietuvos kariams, taip pat – ir KASP savanoriams?

AOTD ir VSD bendrai rengia ir prištato viešą grėsmių vertinimą ne tik dėl to, kad mus taip įpareigoja įstatymas. Matome, kad visuomenėje egzistuoja didelis poreikis išgirsti apie Lietuvai kylančias grėsmes iš institucijų, kurios yra atsakingos už šalies nacionalinį saugumą.

Kiekvienas mūsų skaitytojas kažkuria prasme yra sprendimų priėmėjas – jis priima sprendimus susijusius su savo ir savo

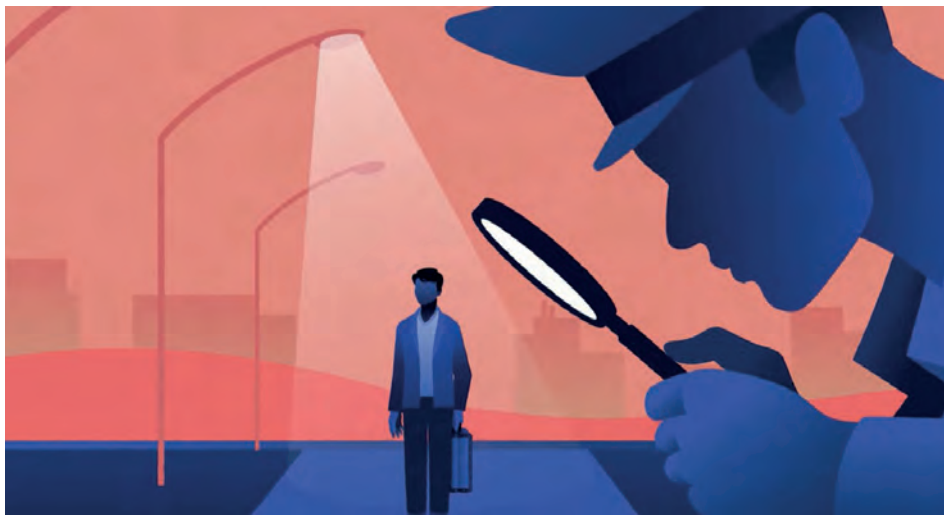
šeimos gyvenimu. O pastaraisiais metais, kai nacionalinio saugumo problemos tapo aktualios ne tik siauram profesionalų ratui, kvalifikuotų viešų vertinimų poreikis, mūsų supratimu, tapo dar aktualesnis.

NATO žvalgybos bendruomenėje taip pat vis dažniau remiamasi principu „būtina dalintis“ – žvalgybos informacija, kuri anksčiau būtų naudojama tik vienoje šalyje ir už uždarytų durų, yra dalinamasi su partneriais arba viešinama, kai reikia pademonstruoti priešininkui, kad apie jo planus žinoma. Geriausias to pavyzdys – 2021 m. pabaigoje JAV žvalgybos

Viešas, visiems prieinamas Grėsmių nacionaliniam saugumui vertinimas aktualus ir visiems Lietuvos kariams – tiek profesinės karos tarnybos, tiek privalomosios, tiek KASP savanoriams – dėl tų pačių priežasčių, kaip ir visuomenei. Dokumentas patogus tuo, kad visi kariai be apribojimų gali su juo susipažinti, laisvai aptarinėti ir naudoti tarnybai reikalingoms užduotims, o angliškąją jo versiją - ir su bičiuliais ar partneriais iš užsienio.

Palyginti su žurnalistais ar apžvalgininkais, Lietuvos žvalgybos tarnybos yra unikaloje pozicijoje – pateikdamos vertinimus jos pasitelkia visą turimą informaciją, įskaitant ir įslaptintą. Bet ne mažiau svarbi yra ir ekspertinė vertinimas atliekančių pareigūnų kvalifikacija, profesionalumas ir nešališkumas. Šio įdirbio vaisiais matome poreikį dalintis ne tik su siauru sprendimų priėmėjų ratu – šalies vadovybe, bet ir su visuomene bei partneriais.

Negalime tiksliai prognozuoti ateities, nes to atsakingai padaryti negali niekas, tačiau norime kuo tiksliau apibrėžti skirtingo pobūdžio pavojus, kylančius Lietuvai – karines, politines, ekonomines ar kontržvalgybos grėsmes – ir pateikti savo vertinimą, kiek tikėtinas toks ateities įvykių raidos scenarijus.

bendruomenės naudotas strateginis informacijos išslaptinimas, siekiant atgrasyti Rusiją nuo invazijos į Ukrainą. Kitais atvejais strateginis išslaptinimas gali būti atliekamas siekiant didesnio visuomenės informuotumo.

Sėkmingi Ukrainos ginkluotųjų pajėgų ir Rusijos partizanų veiksmai kryptingai naikina RF ginkluotųjų pajėgų ir gynybos pramonės bei strateginius objektus. Kaip tai vidutinėje ir tolimoje perspektyvoje atsilieps RF gebėjimui telkti pajėgumus konfrontacijai su NATO ir ES šalimis?

Ukrainos ginkluotosios pajėgos iš tiesų pakankamai sėkmingai naikina įvairius didelės svarbos taikinius. Dalis taikinių giliai užnugaryje buvo atakuota diversinių operacijų metu, tačiau dažniausiai tam pasitelkiamos ilgojo nuotolio atakos sistemos – sparnuotosios raketos ar atakos bepiločiai orlaiviai ar antvandeniniai dronai. Atakos daro žalą tiesiogiai kariniams bei infrastruktūros objektams toli už sąlyčio linijos, tačiau dėl geografijos (didelė dalis taikinių yra nepasiekiami Ukrainos

turimoms sistemoms), taikinių gausos ir reikiamų ilgojo nuotolio sistemų trūkumo priešui padaroma žala nėra kritinė ar ilgalaikė.

Kita labai svarbi dimensija – progresas žvalgybos sistemose, skirtose aptikti priešą ir pajėgų koncentracijos rajonus. Šiuolaikinės žvalgybos priemonės ženkliai apsunkina Rusijos galimybes nepastebėtai sutelkti didelius karinius pajėgumus prieš galimą operaciją. Kitaip tariant – didelis puolimas be išankstinio žvalgybos perspėjimo šiuo metu sunkiai įmanomas.

Kaip visuomenei derėtų suvokti Grėsmių vertinimus – kaip įmanomą blogiausių scenarijų sanauką ar realų ateities įvykių raidos scenarijų?

Svarbūs abu aspektai. AOTD ir VSD rengiami neįslaptinti grėsmių vertinimai siekia kuo plačiau apžvelgti grėsmių pavelslį, kuris bus aktualiausias Lietuvai per artimiausius dvejus metus.

Kad signalizuotume apie savo užtikrintumą, naudojame specifinį tikimybių ir laiko perspektyvos žodyną (nurodome,

kiek daug ar mažai tikėtina, kaip situacija keisis per apsibrėžtą periodą). Tačiau žvalgybos pareiga yra laiku perspėti apie blogiausius ir potencialiai daugiausia žalos galinčius sukelti ateities scenarijus, nes norėdama jiems užkirsti kelią šalis turi priimti tinkamus ir savalaikius sprendimus.

Kaip ir kokiais aspektais nedemokratinis Kinijos raidos kelias daro įtaką Lietuvos ir jos gyventojų saugumui?

Kinijos valdžios pasirinkto ir propaguojamo šalies valdymo modelio plitimas į kitas šalis kelia grėsmę Vakarų pasaulio propaguojamai demokratinei santvarkai, nes skatina nesivadovauti prigimtiniomis žmogaus teisėmis arba ignoruoti jų pažeidimus, paneigia politinio pliuralizmo idėją. Atsakydama į Lietuvos politiką Taiwanu atžvilgiu, Kinija pritaikė Lietuvai visa eilę politinio ir ekonominio spaudimo priemonių. Pekinas turi svartų daryti įtaką tarptautinėje erdvėje, tačiau Rusijos karo Ukrainoje kontekste nepasmerkia agresoriaus.

Priešingai – kinai intensyvina ekonominius mainus su ideologiškai panašia Maskva, padeda apeiti sankcijas ir taip netiesiogiai skatina Rusiją tęsti karą. Kinija siekia pasaulinio dominavimo kitų šalių ekonominio ir technologinio saugumo sąskaita, o regiono valstybėmis reiškia teritorines pretenzijas ir siekia karinio pranašumo. Tokie šalies tikslai kelia ne tik regioninio, bet ir globalaus nestabilumo rizikas.

A portrait of a man with a beard and glasses, wearing military-style gear including a helmet with a blue band and a tactical vest. He is holding a radio. The background is a forest with a small bird perched on a branch to the right.

KASP
PORTRETAI

KAPITONAS KAROLIS.

Tarnyba padėjo sulaužyti
daug vidinių barjerų

Tinklaidėje „Savanorio akiratyje“ kalbinome karo istoriką ir karį savanorį **kpt. KAROLĮ ZIKARĄ** iš Didžiosios Kovos rinktinės, kuris Savanorių pajėgose pradėjo tarnauti daugiau nei prieš 20 metų eiliniu, o prieš ketverius metus buvo pagerbtas suteikiant jam Garbės savanorio vardą. Karolis pasakoja apie save KASP'e: kaip tarnyba formavo jo asmenybę, kokius išbandymus teko įveikti tarptautinėje operacijoje Afganistane, o taip pat vykdant Taikos meto užduotis pandemijos metu bei pasienyje. Čia pateikiame svarbiausias pokalbio vietas.

Kaip ir kada Jūsų gyvenime prasidėjo didysis nuotykis pavadinimu KASP?

Priesaiką daviau 1998 metais lapkričio 23 dieną. Augau patriotiškoje šeimoje ir apsisprendimas tarnauti KASP buvo tam tikra mano patriotizmo realizacija – kaip aš įsivaizdavau ką privalau atiduoti savo Tėvynei. Taip pat traukė kariniai dalykai, gal – jei taip galima įvardinti – karinė romantika. Ir trečias dalykas, kas taip pat skatino išmėginti save – mano pomėgis leisti laiką gamtoje. Taigi šie trys faktoriai paskatino mane tapti kariu savanoriu. Dar, kaip rodo šiais laikais atliktos sociologinės apklausos, aš tarnybą pasirinkau, išgirdęs pasakojimų apie kariuomenę iš artimų žmonių (šeimos draugas buvo karys savanoris ir karininkas, tarnavęs nuo pat pajėgų susikūrimo pradžios), taip pat apsispręsti paskatino ir bendrakursis iš Vilniaus universiteto Istorijos fakulteto.

Kur buvo jūsų – naujoko kario savanorio kelio pradžia?

Prieš 26 metus Didžiosios Kovos rinktinė buvo įsikūrusi Olandų kariniame miestelyje. Būsimiesiems kariam savanoriams, daugiausia aštuoniolikmečiams, iš pradžių tekdavo įveikti Kandidatinius mokymus, kurių metu kartą per savaitę tekdavo ateiti į dalinį, ten mokydavo karybos pagrindų. (Šiandienos būsimieji kariai savanoriai važiuoja į Ruklą ir ten baigia 3 savaitių Bazinį kario savanorio įgūdžių kursą.) Kandidatiniuose mokymuose rikiuotės pratimų, radijo ryšio procedūrų, ginklų sandaros ir veikimo ir t. t. mokėsi civilius drabužius dėvintys žmonės. Procesas išsitiesdavo, kai kurie klausytojai atkrisdavo, nes jų mokymai nesudomindavo. Tie, kurie likdavo, sakydavo, kad bet koks prisilietimas prie karinių dalykų yra įdomu, o užsiėmimus

vedantieji (kuopų vadai, patyrę vyresni kariai savanoriai) gebėjo pateikti dėstomus dalykus aktualiai. Tuo metu Vilniuje veikė du batalionai – antrasis ir trečiasis. Patekau į pastarąjį, 803-įją, vadinamąją Jaunimo kuopą (buvusi Studentų kuopa). Mano pirmas vadas buvo tuomet dar eilinis (dabar kapitonas) Simonas Martinaitis. Pradėjęs tarnauti kuopoje daugelio legendinių asmenybių, pvz., Alberto Daugirdo, Gintauto Jakščio jau neberadau, nes jie jau buvo tapę profesinės karo tarnybos kariais ir tarnavo Vadų mokymo centre: taigi mane mokė ne 1991 metų savanorių karta, o tie, kurie į pajėgas atėjo maždaug 1994 metais – jie man suteikė taktikos, karinės filosofijos pagrindų. Jeigu kalbėtume apie jauno žmogaus virsmą iš civilio į karį, tai galima būtų apibrėžti taip: ateini su savo lūkesčiais, kurie dažniausiai neatitinka realybės. Kalbant apie tų dienų KASP aprūpinimą – stebuklą nebuvo.

Paskutinieji koviniai šaudymai prieš atsiviekinant su „kalašnikovais“ (AKMS) Pabradės poligono šaudykloje

Pratybose su mūsų skyriaus kariais Raudondvaryje, tuo metu ten veikė KASP 8-osios rinktinės Vytauto Bulvičiaus mokymo centras

ATKELTA IŠ 37 PSL.

Tačiau svarbesnis, esminis ir lemiamas dalykas slypi civiliui patekus į neįprastą pasaulį, kuriame – jeigu žmogus nori – sužino daug be galo įdomių ir stebinančių dalykų. Aišku, kaip ir dabar, taip ir tada, žmogų, atėjusį iš universitetinio pasaulio, gali atgrasyti disciplina, tačiau aš visada pirmiausia stengdavausi nesuprantamus man dalykus pamėginti išsiaiškinti pats, o jei tai nepavykdavo – tada klausdavau: o kokia viso to prasmė? Ilgainiui viskas stoja į savo vietas ir būsimasis karys jau gali pats sau atsakyti, dėl ko visa tai daroma. Pamenu, man gal kokiais antraisiais tarnybos metais atėjo lūžis ir tapo aišku, kad, pavyzdžiui, visi sportiniai motyvaciniai pratimai ar drausminiai dalykai yra labai vertingi, o jei atliekami labai apgalvotai, yra ir labai veiksmingi: jie suburia žmones į kovinį vienetą, galintį atlikti jam numatytas užduotis.

”

Kalbant apie mano asmeninių savybių pokyčius tapus kariu savanoriu, tai, žiūrėdamas iš laiko perspektyvos, galiu pasakyti, jog atėjau į šią bendruomenę labai susivaržęs, daug ko nedirįdavau, daug ko bijodavau, kuklindavausi... Taigi mano pirmieji kokie ketveri tarnybos metai man sulaužė labai daug vidinių barjerų: nuo varžymosi dėl savo kūno sudėjimo, iki neryžtingumo; aš buvau labai inteligentiškas jaunuolis, tad teko savyje atrasti sveiko agresyvumo.

Kpt. KAROLIS ZIKARAS

MG-3 kulkosvaidininkų kursas (Raudondvaris)

Pasaloje (pratybos 802 kuopos atsakomybės rajone)

TMU OP 2, KASP 8-osios rinktinės kuopa vertinamųjų pratybų baigiamojoje rikiuotėje

Kas yra karys? Toks – kaip čia pasakyti – kontroliuojamas, valdomas galvažudys. Čia išsireiškia labai vulgariai. Bet karys juk negali elgtis spontaniškai. Jis turi būti valdomas, kontroliuojamas. Yra tam tikros sąlygos, kurios nukreipia tavo agresiją, smurtą į kažkokį numatytą tikslą. Karys yra labai specifinių psichologinių savybių turintis sutvėrimas, tuo pačiu turi būti ir labai humaniškas, ir drausmingas, ir rodyti elgsenos pavyzdį, ir orumą. O kitose situacijose jis turi būti agresyvus, gebantis naikinti priešų gyvąją jėgą. Kario asmenyje atsiranda toks jungiklis, kuris jį iš vieno režimo jį gali perjungti į kitą. Ir tos visos sąlygos, mokymai, pratybos ir kuria tai, kad žmogus, priklausomai nuo situacijos ir duoto nurodymo / įsakymo turi gebėti save perjungti į reikiamą režimą. Kai šį dalyką supratau būdamas jaunu kariu, šis suvokimas man labai padėjo. Aišku, tai pasiekiamas sunkiomis pratybomis, kursais (kuomet žmogui sukuriama stresinė sąlyga ir neduodama pakankamai poilsio) – tai yra labiau karo menas, nei karo mokslas.

Dabar, vykstant diskusijoms apie visuotinę šaukimą, daugelis žmonių linkę galvoti, kad karinės tarnybos tikslas yra žmogaus transformavimas. Nemažai sako: „Mane paims į kariuomenę ir padarys iš manęs vyriškesnį. Bet aš to nenoriu.“ Tačiau reikia suprasti, kad asmenybės kei-

802 kuopos individualių įgūdžių atnaujinimo pratybos

timas, nėra tikslas, tai yra priemonė: kad tam tikras piliečių kiekis galėtų būti parengtais kariais, siekiama ne asmenybės transformavimo į „valdomą ir kontroliuojamą smurtautoją“. Gyvename pasaulyje kur valstybėms reikalinga karinė galia, o jai sukurti dalį piliečių mes vienu ar kitu būdu turime išmokyti karo meno.

Bet grįžtant prie manęs, tai aš, tarnaudamas Savanorių pajėgose, savo asmenybei gavau daug pridėtinės vertės. Pajėgose įgyti mano asmenybės bruožai

man labai patinka ir už tai esu dėkingas visiems savo vadams, kurie mane auklėjo. Tai yra Dievo dovana, kad aš čia patekau ir tarnauju iki šiol.

Kaip tarnaudamas kariu savanoriu nusprendėte tapti karininku?

Mokiausi pirmojoje nuotolinių Rezervo būrių vadų kursų laidoje. Ten mokyti nusprendžiau, nes turiu tam tikro ambicingumo, kurį gal ne iš karto galima pastebėti. Taip pat esu užsispyręs: jei kažkuo užsiimu, tai noriu ne tik padaryti iki galo, bet ir geriau nei kiti. Kas tai yra karininkas? Tai yra karys, kuris nori ir gali priimti daug daugiau atsakomybės nei kiti kariai. Jis jaučia, kad gali panešti daugiau moralinio krūvio ir tai daro. Karininkas tam ir reikalingas, kad tam tikroje situacijoje galėtų priimti sprendimą, kai aplink nebus kitų pavyzdžių.

Kaip Karo akademijoje sekėsi mokslai? Ar sunku buvo iš seržanto persilaužti į karininką?

Kai 2005 metais baigiau mokslus, jau savo kuopoje ėjau būrio vado pareigas. Rezervo būrių vadų kursas buvo atidarytas, nes tuo metu Savanorių pajėgose trūko karininkų. Būti būrio vado turint seržanto, grandinio ar net eilinio laipsnius buvo tapę norma. Todėl buvo pagalgvota apie KASP būrių vadus, kuriems reikėjo suteikti karininko kvalifikaciją. Taigi nors aš, kaip ir kiti mano kolegos, mokėjome vadovauti būriams bei skyriams – Rezervo būrių vadų kursą pabaigti privalėjome. Kursas nebuvo sunkus, bet suteikė trūkstantį žinių: pavyzdžiui, apie štabo darbo kultūrą.

NUKELTA Į 40 PSL.

„Polemizuojant apie visuotinę šaukimą, žmonėms vertėtų pagalvoti plačiau, nesusitelkiant vien į save ir savo poreikius. Įvairios gyvenimo patirtys yra naudingos: gal atėjus tarnauti į kariuomenę tau visai nepatiks, tai irgi patirtis. Ne kiekvienas visuomenės individas gali būti karys. Būna žmonės pilietiškai ir vis bando save atrasti kariuomenėje, nori prisidėti prie ginkluotos valstybės gynybos ir galų gale yra priversti konstatuoti, jog nėra gimę būti kariais. Todėl natūralu, kad mūsų visuomenė niekada nebus vien karių visuomenė.“

Kpt. KAROLIS ZIKARAS

„Aš esu iš tų žmonių, kurie mėgsta ir rangą, ir apdovanojimą gauti, bet suprantu ir tuos žmones, kurie sako tokių dalykų nevertinantys. Visgi manau, kad yra normalu džiaugtis įvertinimais. Kaip istorikas galiu pasakyti: visais laikais kariai puošdavosi ir vadovavosi logika, jog jei mūsų teks mirti, tai bent jau gražiai atrodant. Ne veltui kariniai apdovanojimai angliškai yra „decorations“, ką pažodžiui išverstume kaip „puošmenos“

Dar vienas svarbus Jūsų karjeros vingis – dalyvavimas tarptautinėse operacijose. Aštuntoji Provincijos atkūrimo grupė (PAG-8), Goro provincija, Afganistanas. Ėjote šios PAG viešųjų ryšių karininko pareigas. Kaip sekėsi?

Afganistane praleidau 7 mėnesius. Galvoju, kad jaunam kariui ar karininkui yra normalu norėti pažiūrėti svečių šalių ir išbandyti save misijose, taigi ir aš – ne išimtis. Afganistanas yra legendinė šalis, kurioje pabūti tikrai verta. Žmogus yra emocinis ir mentalinis padaras: mane vedė noras, smalsumas ir sveikas avantiūrizmas, o iš kitos pusės tarnybos misijoje prasmė. Ypač dalyvavimas tarptautinėse operacijose tuo laiku buvo reikšmingas, nes Lietuva buvo neseniai įstojusi į NATO ir tai buvo mūsų išipareigojimas sąjungininkams. Tuomet sau pasakiau: Goro provincijoje, atlikdamas tarnybą drauge su sąjungininkais, ginu Lietuvą. Ir nors nuo tarnybos misijoje praėjo daugiau nei 10 metų, bet atsiminimai gyvi. Kitokia

Susitikimas Čagčarane su Goro provincijos žiniasklaidos atstovais

2008-2009 metais ltn. Karolis Zikaras dalyvavo misijoje Afganistane, kur vykdė Lietuvos vadovaujamos Goro provincijos atkūrimo grupės aštuntosios pamainos (PAG-8) visuomenės informavimo karininko pareigas.

Goro provincijos sostinės Čagčarano apylinkėse

Apsilankymas Čagčarano kalėjime, arbatos „skanumas“ didesnis žinant kad tuo metu ten choleros protrūkis

PAG-8 šaudykloje

kultūra, specifinė gamta. Iš esmės, tai nebuvo labai pavojinga misija, nors Lietuva ir patyrė aukų: sužeistų ir žuvusių karių turėjome, tačiau PAG-8 metu nebuvo nė vieno rimtesnio incidento. Būnant atstovu spaudai, teko bendrauti ir su tarptautiniais štabais, ir su vietine žiniasklaida, be to, man kaip kariui savanoriui tai buvo šokiruojančiai nauja patirtis, kuomet ne tik matai, kaip dirba PAG štabas, bet ir pats dalyvauji tame procese, o tavo karinis supratimas taip stipriai prasiplečia, kad tampa akivaizdu, jog tarnaudamas savo rinktinėje su tuo gyvenime gali ir nesusidurti. Tarptautinėje misijoje tikrai daugiau pradėti suprasti tiek apie savo šalies kariuomenę, tiek apie jos vaidmenį sąveikaujant su tarptautiniais vienetais.

Savanorių pajėgos vykdė Taikos meto užduotis: pagalba institucijoms pandemijos metu ir situacija pasienyje prasidėjus nelegalių migrantų antplūdžiui. Visur dalyvavote?

TMU patirties mūsų pajėgose neišvengė niekas, aš šias užduotis vykdžiau kaip ir visi mūsų kuopos kariai. Tai buvo mūsų iššūkis. Visiems aišku, kad viena svarbiausių KASP užduočių yra teritorinė gynyba, turime atsakomybės rajonus ir ruošiamės kariauti visose fazėse agresijos atveju, bet, kita vertus, į mus yra žiūrima tam tikra prasme ir kaip į Nacionalinę gvardiją, kuri – jeigu visuomenei prireiks – taikos metu bus pirmosiose gretose, suteikiančioms pagalbą civilinėms institucijoms. Todėl TMU ir yra dedikuota mūsų pajėgoms. Prieš pandemiją mūsų pajėgos jau kuris laikas dalį pratybų skirdavo treniruotėms: kaip vykdyti Taikos metų užduotis, bet,

”

Taikos meto užduotys buvo ne apie šalies gynybą ginklu, o apie patruliavimą prie sienos, budėjimus oro uostuose, darbus skambučių centre Nacionaliniame sveikatos centre – reikėjo ir su kariais savanoriais kalbėtis, diskutuoti, išaiškinti viso to prasmę. Kariai savanoriai yra asmenybės, kurių moralė gali kristi, jei jie nematys prasmės savo tarnyboje, veikloje.

Kpt. KAROLIS ZIKARAS

kai atėjo reali situacija, viskas tapo sudėtingiau, pavyzdžiui, skirti žmones darbo dienomis į budėjimus kas tris paras ar kas parą. Juk savanoriai, susirinkę į KASP, turėjo lūkestį, kad rengimas vyks savaitgalį, laisvu nuo darbo ar mokslų metu. Ir kai tenka persiorientuoti ieškant galimybių į tarnybą vykti darbo dienomis – daugeliui reikėjo priimti sunkius sprendimus. Tiek kariais, tiek darbdaviams supratęs, kad šalies vadovybei (Nacionaliniam sveikatos centrui, o – vėliau – pasienyje) reikalinga pagalba, ir ne savaitgaliais, o visą laiką 24/7. Labai padėjo visuomenės parama, darbdaviai atrado būdų, kaip išleisti karius į užduočių vykdymą: lengva nebuvo, ypač tiems, kurie dirba darbus prie konvejerių, eina organizacijų vadovų ar kitas atsakingas pareigas. Man teko gerokai pasukti galvą prie srautų organizavimo, kaip sudėlioti karių budėjimus lanksčiai, kad jie visi, kiek įmanoma, galėtų atvykti į tarnybą.

Kiek psichologinės ištvermės prireikė karius savanoriams, kai teko neteisėtus migrantus nuo mūsų sienos atstumti atgal į Baltarusiją?

Daugeliui mūsų karių savanorių šita padėtis buvo rimtas išbandymas. Vienas karys yra pasakęs po pirmosios situacijos: „Va, dabar aš tiksliai supratau, ką reiškia ginti savo valstybės sieną“. Žinoma, fiziškai tai įveikiamas darbas, bet morališkai, daugeliu atvejų, karius buvo sunku. Vyresnio amžiaus kariai su šiuo iššūkiu susitvarkė lengviau, jaunesni – sunkiau. Reikėjo daug kalbėtis su kariais po jų pamainų: užduočiai pasibaigus, daugelis pripažino, kad į galvą lenda kuo įvairiausių mintys, pavyzdžiui, ar vykdydamas tą užduotį gerai pasielgiau, ar buvau teisingas? Visi dalindavomės savo išgyvenimais tam, kad išsiaiškintume tarpusavyje, nes labai svarbu, kad karys tikėtų savo tarnybos prasme ir nauda. Esu dėkingas mūsų karius, kurie tokiose situacijose neprarado savitvardos ir atliko labai svarbų darbą.

Vertinamosios pratybos 802 kuopos atsakomybės rajone

NUKELTA Į 42 PSL.

„Apibendrinamas jaunimo vertybines nuostatas ir atsimindamas, koks buvau jaunas – nematau didelio ir esminio skirtumo. Dabartinis jaunimas yra ir kitoks nei buvome mes, o tuo pačiu yra savotiškai „grynesnis“. Jų vertybės yra labiau vakarietiškos, lyginat su mano karta, kuri formavo save valydamasi nuo sovietinio mentaliteto. Šiuolaikinis jaunimas nors ir turi orientavimosi į save bruožų, bet bendrai tarnyboje viskas labai puikiai susibalansuoja. Kaip mane kažkada tarnyba KASP pakeitė, taip tarnyba keičia ir jaunuosius karius savanorius. Aš pasitikiu šiais vaikiniais ir merginomis visu 100 procentų ir neabejoju, kad jiems patikėtas užduotis jie atliks.

Kpt. KAROLIS ZIKARAS

PAG-8 grįžo namo. Sutiktuvis Klaipėdoje, PAG-8 buvo suformuotas KASP 3-osios rinktinės pagrindu

Adutiškio užkardėje, remiant VSAT neteisėtų migrantų antplūdžio metu

Laužo įkūrimo demonstravimas (Gaižiūnų poligonas)

Pakalbėkime apie tą savanorių kartą, kuri gimė XXI amžiuje. Apgins jie Lietuvą?

Klausimas aišku spekuliatyvus, bet pasamprotauti galima. Kiekviena, kas penkerius metus į tarnybą ateinanti jaunimo karta, yra vis kitokia. Kartų bruožai – egzistuoja. Pavyzdžiui, mūsų kuopos vado pavaduotojas Saulius tarnauja tiek metų, kiek egzistuoja KASP. Jis man pasakojo, kaip jis su savo tarnybos draugais, blokuodavo tuomet dar Lietuvoje buvusius Rusijos kariuomenės dalinius. Aš, jau kitos kartos karys, taip pat dirbu su mūsų kuopoje tarnaujančiu jaunimu. Akivaizdu, jaunimas turi dar kitokių charakterio savybių nei aš ar Saulius, jų vertybinis pasaulis yra šiek tiek kitoks – bet turime suprasti vieną dalyką: jeigu žmogus ateina į Savanorių pajėgas, jis jau turi tam tikrą patriotinę motyvą. Vieniems tarnyba Savanorių pajėgose yra vienas iš savęs paieškos kelių, taip pat ir patriotizmo. Juk kadaise ir aš atėjau į Savanorių pajėgas vedinas noro kažką daryti dėl to, kad esu patriotas.

Kokias pareigas einate savo rinktinės 802 kuopoje?

Esu I skyriaus vadas. Mes turime savo atsakomybės rajonus ir esame „susistiprinę“ į UVG (užduoties vykdymo grupes) ir aš taip pat vadovauju UVG. Nebeturim būrių, bet vis tiek trūksta mums manevro, ugnies galios – tai po du skyrius gaunasi toks kaip ir būrys. Tiesa, kalbant apie ugnies galią – jei priešpastatyti situaciją prieš 15 metų, tai mūsų ugnies galia padidėjęs.

”

Gal anksčiau Garbės savanorio vardą kažkada galėjai gauti ir dėl politinių priežasčių, bet šiandien šis titulas suteikiamas tiems, kurie savo ilgamete veikla kažką davė pajėgoms. Būti tarp šitų žmonių man yra garbė. Jei kažkas galvoja, kad aš vertas būti šitose gretose – tai man širdyje džiugu.

Kpt. KAROLIS ZIKARAS

dėjusi nepalyginamai. Turime granatsvaidžius, tiesa, jie šiuo metu nėra integrali mūsų skyriaus dalis, bet yra priskirti ir yra žmonės, t. y. operatoriai, kurie moką jais naudotis. Kulkosvaidžių beveik užtenka, puiku, kad atsirado taikieji šauliai – daugybę metų jų stokojo. Turime inžinerinius pajėgumus, ko anksčiau nebuvo: dabar kuopose šias specialybes užimantys kariai labai gerai išmano šį darbą. Visa tai daro mus pajėgiais vykdyti užduotis nuo pat D dienos: galėtume daryti realios žalos įvairiose situacijose. Dar vienas didelis proveržis – tai yra vadinamieji ŽNOS'ai (žvalgybos ir nekinetinių operacijų skyriaus kariai). Tai vystomas pajėgumas, bet, pavyzdžiui, mūsų kuopoje – mano galva – ŽNOS yra pasiekęs neblogą pasirengimo lygį: mes jau galime dirbti su civiline aplinka, nes ten tarnaujantys žmonės gali rengti informacines operacijas ar kitaip remti kinetinius karių veiksmus. Pratybų metu surenkama ir išanalizuojama informacija, sklandžiai bendradarbiaujama su civiline aplinka ir pan. Jeigu aš dar prieš 8 metus turėdavau abejonių kuria kaina mes pasieksime efektą, tai šiandien jaučiuosi morališkai pakankamai stipriai: tikro mūšio atveju, sumokėję nedaug, galėtume padaryti skaudžių nuostolių priešui.

Karoli, prieš kelerius metus, sausio 17 dieną, jums buvo suteiktas Garbės savanorio vardas. Kaip įpareigoja tamstą šis įvertinimas?

Kaip ir sakiau: šaunu, kai praeini kažkokį kelią ir paaiškėja, kad tave pastebėjo, įvertino. Apima geras jausmas. Sausio 17-ąją – KASP gimtadienio proga – iš kiekvienos rinktinės buvo atrinkta po nušipelnusių karių. Žiūriu į tuos žmones ir

matau, kad jie tikrai savo rinktinėse nuveikė daug – tokie ir paprasti, ir nepaprasti kariai.

Pagal išsilavinimą esate istorikas, civilinį darbą dirbantis Lietuvos kariuomenės Strateginės komunikacijos departamente ir karys savanoris Didžiosios Kovos rinktinėje. Ar nėra sudėtinga, kai vienur tarnauji ant žemės, o kitur dirbi strateginiame lygmenyje?

Taip, mes savanoriuose juokaujame, kad seniai tarnaujantys kariai žino auksinę taisyklę: jeigu vadovybė kažką pažadėjo duoti, tai nereikia skubėti džiaugtis, nes, pasikeitus situacijai, gali ir atimti. Juokas juokais, bet, kaip ir sakiau, aprūpinimo ir karybos taktikos situacija yra pagerėjusi, o konflikto, dirbant civiliu darbuotoju kariuomenėje ir tarnaujant kariu savanoriu, aš neįžvelgčiau. Iš tiesų, tai aš į Krašto apsaugos sistemą irėjau dirbti pirmiausia

todėl, kad iš ten lengviau išleis į pratybas. Čia gi ne koks privatus darbas. Tokia buvo mano papildoma motyvacija prieš daug metų, kai rinkausi darbą. Taip pat civilinį darbą kariuomenėje derinti su tarnyba KASP yra labai gerai, nes ką bedarytum krašto apsaugos sistemoje aukštesniame lygmenyje, yra labai sveika palyginti su tuo, kas vyksta ant žemės, žemiausiame lygmenyje. Be to, esu šio toks vadas. Taigi matau atotrūkį: žinau, ką kalba kariai, kaip jie jaučiasi, ir tai svarbu ne tik vadovaujant skyriui, bet ir dirbuojantis strateginiame lygmenyje. Kai turi galimybę pažiūrėti ir iš aukščiau, ir iš apačios, o tada viską sugretinti – lengviau gali suformuluoti ir mintį apie tai, kaip kai kuriuos sprendimus reikia įgyvendinti ir dar gali išdrįsti tą savo mintį išsakyti sprendimų priėmėjams. Taigi aš savo civilinio darbo ir tarnybos derinime matau tik privalumus. Ši situacija man duoda dvigubą naudą.

Istorikas Karolis Zikaras ne tik tarnauja KASP, bet ir dirba Lietuvos kariuomenėje, dabar eina Strateginės komunikacijos departamento Pilietinio ugdymo skyriaus vedėjo pareigas

Kpt. Karolio Zikaro asmeninio archyvo, vyr. eil. Erikos Čebatorienės, Alfredo Pliadžio, št. srž. sp. Ievos Budzeikaitės nuotraukos

Kad nepavirstum pelenais, REIKIA APKASŲ

„Kol kareiviai kovodami laisvai juda vietovėje, galima išsiversti be įtvirtinimų, bet kuomet kariai sustoja, reikia nedelsiant kasti į žemę“, – sako Ukrainos kariai.

PĖSTININKŲ APKASAI – pats paprasčiausias, labiausiai paplitęs ir, daugeliu atvejų, pats efektyviausias lauko įtvirtinimas. Springstant puolimui, kareiviai išsiskyla gulimuosius apkasus, kuriuose jie labiau apsaugoti nuo priešo ugnies. Taip galima laukti pastiprinimo, artilerijos arba aviacijos paramos. Gulimieji apkasai palaipsniui gilinami, iš pradžių iš apkasų šaudyti priklausius, vėliau šaudyti stovint, dar vėliau viskas sujungiama tranšėjomis, taip suformuojant visą gynybinę apkasų liniją.

KASP Prisikėlimo rinktinės 607-osios Pakruojo kuopos karių praėjusiais metais iškastos gynybinės pozicijos šį pavasarį, pažliugus orams, pasitiko įgriuvusios. Reikia padėkoti šios kuopos kuopininkui **vyr. srž. Broniui Jareckui**, kuris, būdamas apkasų projekto įgyvendintoju, surinko būrelį karių ir kelių metrų apkasų atkasė ir sutvarkė taip, kaip visi apkasai atrodė rudenį, kuomet juos pratybose spėjo puikiai įvertinti net tik vietiniai savanoriai, bet ir Karaliaus Mindaugo Husarų bataliono šauktiniai.

„Apkasas tai duobė sau pačiam apsaugoti. Jis gali būti individualus, arba porinis, kaip mus moko britai“, – neįmantrauja vyr. srž. B. Jareckas.

Apkaskas paprastai išsikasa patys kareiviai, tam naudodami kastuvus ar kastuvėlius. Tokius apkaskus, esant galimybėms, galima iškasti gynybai patogiose vietose ir gerai juos užmaskuoti.

Kaip bus naudojamos įrengtos gynybinės pozicijos?

„Praėjusiais metais įruošėme vienam skyriui skirtą apie 120 metrų gynybos liniją ir blindadžus. Pozicija yra mokomoji, skirta išmokyti kovos veiksmų apkasuose, priprasti prie apkasų rutinos. Pirmasis rinktinės vadovybės matymas buvo, kad visų Prisikėlimo rinktinių kuopų skyriai važiuotų treniruotis pas mus, į Pakruojį, tačiau jau dabar kiti rinktinės padaliniai yra gavę nurodymą savo atsakomybės rajonuose įsirengti apkaskus. Matysime, kaip jiems seksis. Praėjusiais metais Karaliaus Mindaugo Husarų batalionas naudojo mūsų įrengtoms pozicijoms, rengė čia pratybas. Šiais metais, mano žiniomis, *vilkai* vėl tikisi čia atvykti. Husarai jau sutiko mums padėti, atstatant per žiemą sugriuvusius apkaskus.

Kariams labai svarbu mokėti užimti pozicijas apkasuose, kovoti apkase, atitraukti iki sekančios pozicijos, taip pat teisingai judėti tranšėjose. Jokiu būdu nereikia galvoti, kad išsikaskus apkasą jau galima jaustis labai saugiai ir vaikštinėti išsitiesus. Realiomis sąlygomis, įvertinus vietovę, vadas turi priimti sprendimą, kur racionaliausia statyti įtvirtinimus“, – sako vyr. srž. B. Jareckas.

607 kuopos kuopininkas

vyr. srž. BRONIUS JARECKAS

į KASP atėjo 2000 metais. 13 metų įvairiose pareigose tarnavo kariu savanoriu Dariaus ir Girėno rinktinėje, Kaune. 2013 m., susiklosčius aplinkybėms, grįžo į tėviškę, Pakruojį. 2015 metais Bronius dalyvavo mokytojo misijoje Ukrainoje, nuo tada palaiko ryšius su Ukrainos kariais.

„Iš tos grupės ukrainiečių karių, praėjus dvejiems karo metams dabar gyvi liko lygiai pusė – šeši. Guodžia tik tai, kad jų tarpe yra tie žmonės, su kuriais artimiausiai bendrauju. Su ukrainiečiais dirbame labai glaudžiai, jiems savo rajone ir visoje Prisikėlimo rinktinės atsakomybės teritorijoje renkame paramą. Nuo mokomosios misijos laikų užsimezgę draugiški santykiai išliko iki šiol.“

Kodėl nusprendėte imtis šios iniciatyvos?

„Kadangi esu baigęs beveik visus karo inžinerijos kursus Juozo Lukšos mokymo centre, esu bene labiausiai kvalifikuotas inžinierius visų Prisikėlimo rinktinės kuopininkų tarpe, dėl šios priežasties Prisikėlimo rinktinės vadas plk. lt. Tomas Stankevičius skyrė man tokią užduotį“, – sako vyr. srž. B. Jareckas.

Šiais laikais įrenginėjant pozicijas gali būti naudojamos specialios apkasakos – tranšėjų kasimo mašinos, kurios apkasus kasa labai greitai. Kokiu būdu apkasai buvo iškasti Pakruojo rajone?

„Labai gerai, kad mums pavyko gauti ekskavatorių šių apkasų kasimui. Kasėme molingame grunte, dolomito karjero teritorijoje, ten sausą vasarą rankomis iškasti būtų praktiškai neįmanoma. Gruntas kietas kaip uola. Pagrindinį darbą atliko ekskavatorius, po to į darbą kibo ir visą darbą rankomis pabaigė Pakruojo 607 kuopos kariai savanoriai. Dabar dolomito

karjere turime išsikasę laužytą tranšėją ir pėstininkų kovos pozicijas. Apkasams kasti tinkamiausias yra nejudintas gruntas, susisluoksniavusi žemė, pageidautina juodžemis.

Mūsų gautoje atkarpoje žemė nors ir senokai, bet visgi buvo judinta, ir visas gruntas daugumoje yra molis. Polaidžio metu sušlapęs jis sulimpa ir didžiausias gabalais čiuožia į apkaso dugną. Čia ne smėlis ir ne juodžemis. Todėl, ateityje, norint, kad mūsų pozicijose viskas būtų stabilu, reikalinga apkasus sutvirtinti lentomis ir basliais. Šį pavasarį ir vasarą apkasus atkasinėsime ir viską sutvirtinsime iš pagrindų, kad per sekančią žiemą nebeužgriūtų. Jau gavome rinktinės vado nurodymą apskaičiuoti, kiek reikės priemonių, norint sutvarkyti ir deramai įtvirtinti mūsų pozicijas. Vasarą, iki rudeninio sezono pradžios, mūsų iškasti apkasai laikėsi puikiai, o žiemą, deja, užgriuvo. Čia ne kažkokia nesėkmė, čia realybė. Dėl to kalti šlapie orai ir grunto savybės,“ – neslepia vyr. srž. B. Jareckas.

Tarnavote Ukrainos karių mokymo misijoje Ukrainoje. Ar vadovaujatės jų išmoktomis pamokomis, ar jos nesiskiria nuo anksčiau parašytos doktrinos?

„Situacija dėl gamtinių sąlygų čia tokia pati, kaip ir šį pavasarį Ukrainoje. Po mokomosios misijos Ukrainoje tiesiogiai bendrauju su 95-osios šturmo desanto brigados kariais. Teisingai buvo pastebėta, kad Ukrainoje rausiami apkasai mažai skiriasi nuo tų, kurie buvo kasami I Pa-

saulinio karo metu. Tiksliausias gynybinių pozicijų apibūdinimas yra miestas po žeme. Blindažai apkasuose gali eiti tolyn ir gilyn su miegamosiomis ir kitomis pagalbinėmis patalpomis – sandėliukais, med. punktais, sanitariniais mazgais. Aišku, dabar Ukrainoje, gynybinėse pozicijose atsiranda gelžbetonis ir įkasami moduliai, kurie jungiami į sistemą ir ištisą tinklą. Ukrainoje didžiojoje dalyje šalies – juodžemis, todėl rudenį ir pavasarį kariai

apkasuose labai kenčia nuo drėgmės. Pavyzdžiui ten kur yra smėlio, vanduo drenuojasi, nubėga, o kur juodžemis ar molis, ten jis stovi,“ – ukrainiečių patirtimi dalijasi vyresnysis seržantas, – gerai, jeigu aukštesnė vieta, tada drėgmė turėtų nubėgti, tačiau mūsų atveju taip nėra. Kaip nebūtų keista, ten kur molžemyje pozicijose yra aukščiausia vieta, vanduo stovi, o žemiau besidriekiantis apkasas išlieka sausas,“ – pasakoja vyr. srž. B. Jareckas.

Kiek užtrukote laiko, kasdami apkasus?

„Labai pasisekė, kad mes kasėme „pagerintomis“ sąlygomis su technika: molio grunte 120 metrų apkasų buvo kasama lygiai 12 valandų. Labai gera praktika su tam tikru laiko apribojimu. Faktas, kad pilnaverčių apkasų, vasarą ir molyje, skyrius greitai neišsikas. Mes 12 valandų užtrukome vien kasimui, be jokių dailinimų ir sutvirtinimų.

Dabar, po atliktų darbų, ten matome laužytą tranšėją ir pėstininkų kovos pozicijas. Esame dėkingi Pakruojo sporto klubui, kuris skyrė dalį savo teritorijos mūsų reikmėms. Nūdienos patirtis Ukrainos fronte reikalauja, tranšėją maskuoti, uždengti iš viršaus. Ukrainos fronte yra naudojami įvairūs dalykai apkasų maskuotei, nuo maskuojančių tinklų iki medžio rastų perdangų.

Kariai apkasuose, fronte gyvena kaip pelėnai, ten kur vaikšto žiemą, ten matosi jų išminti takeliai, tik dabar visa tai mato ne žmonės, bet virš pozicijų skraidantys dronai. Fronte dronai jau gaudo ir po vieną karį, todėl apkasai, kur galima pasislėpti, išlieka labai svarbūs. Gynybinėse pozicijose gerai įsitvirtinęs skyrius gali ilgam sulaukyti priešą“, – sako vyr. srž. B. Jareckas.

Apkasų kasimas grįžta, nors... niekada nebuvo atšauktas

„Gerai, kad Baziniame kario savanorio igūdžių kurse sugrįžo apkasų kasimas. Eilinis jaunas savanoris jau turi supratimą ir gali sau išsikasti individualų apkasą. Jeigu, tarkime, kuopa gauna savo atsakomybės rajoną, skyriaus vadas priima sprendimą, kur kasti apkasą. Tada karys kasa savo apkasą, o po to pradeda kasti ne tik gilyn, bet ir į šonus, link bendražygių, apkasai jungiami į tranšėjas. Labai didelis skirtumas, kur kasi apkasus, ar kontakto linijoje, ar užnugaryje. Tai tarsi dvi skirtingos laikų juostos. Užnugaryje galima naudoti techniką, ką daro daugelis kariuomenių ar net privatininkų, kurie kariuomenės užsakymu įrenginėja gynybines pozicijas. Ukrainoje, beje taip pat.

Rusai Ukrainoje taip pat intensyviai kasasi apkasus ir juos, jeigu turi laiko dažnai neblogai įtvirtina ir gilina bei tobulina, įrenginėja blindažus. Ir tuomet užimti tokias pozicijas yra tikrai nelengva. Kasantis gilyn dirbama kaip šachtoje, net nebenuimamas viršutinis žemės sluoksnis, tik įtvirtinamos sienos. Prieš šimtą metų net tvarestymo punktai, ligoninės buvo įren-

ginėjami atskiruose blindažuose. Ten pat, blindažuose būdavo įrengtos ir miegamosios vietos, ir sandėliai.

Eilę metų, apkasai buvo antraeilėje vietoje, tačiau niekas jų kasimo atšaukęs nebuvo. Tarkime, pagal mūsų užduotis, jeigu KASP padaliniui skirta teritorijos arba objekto gynyba, tai tam kokybiškai atlikti jau reikalingi apkasai. Tas objektas gali būti tiltas, sankryža. Niekur nėra parašyta, kad mes neturime kasti apkasų. Kaip tu būsi pasirengęs ginti, jeigu neišsikasi? Reikia pradėti nuo priešakinių pozicijų, o jos, greičiausiai, bus apkasai. Jeigu gini pastatų kompleksą, tikėtina, būsi tarp jų išsirausęs apkasus, kad būtų saugiau judėti tarp jų. Jeigu pastatas yra su rūsiu, tai jau kaip ir blindažas. Sąlygos panašios kaip apkase. Geros galimybės gintis. Žinia, Bazinio kurso metu karys yra mokomas įrengti individualų ir porinį šaulio apkasą. Kai pereinama prie specialistų rengimo, mokoma įrengti granatsvaidžio arba kulkosvaidžio komandų pozicijas bei apkasus. Kolektyvino rengimo metu kariai mokomi įrengti tranšėjas, o vadai treniruojami minėtoms pozicijoms sudarant ugnies valdymo schemas“, – pasakoja kuopininkas.

Bazinio kurso metu karys yra mokomas įrengti individualų ir porinį šaulio apkasą. Kai jau bus rengiamas specialistas, tada bus mokoma įrengti ir granatsvaidžio bei kulkosvaidžio komandų pozicijas ar apkasus. Apkasai ir fortifikacijos yra naudojamos mobilioje gynyboje, tai ypač padidina karių išgyvenamumą. Nuotraukoje: LKA kariūnai apkasų kasimo pratybose.

Naujas karo etapas ir įrengtų gynybos linijų poreikis Ukrainoje

Šį pavasarį Ukrainoje prasidėjo naujas karo su Rusija etapas, kuriame viena svarbiausių užduočių – gynybinių linijų ir apkasų kasimas. Kai kuriose vietose stovi ekskavatoriai, o pafrontė tapo panaši į statybietę. Kad gynybinių pozicijų kasimas vyktų sparčiau, privatus verslas ir statybų bendrovės primygtinai prašomos prisijungti prie šių darbų. Tuo pat metu fronto linijoje esantys Ukrainos kariai pripažįsta, kad kovos sąlygos jiems nepalieka jokios kitos išeities:

„Nenoriu būti pranašu, – savo *facebook* paskyroje rašo Ukrainos fronte antrus metus kovojantis **lietuvis išminuotojas Rimas Armaitis**, – bet manau, kad po pusmečio ar metų abi pusės turės tiek FPV (žvalgų) dronų ir antžeminių robotų, kad fronte, vadinamajame nulyje ir 3-5 kilometrai nuo nulio, galės sunaikinti kiekvieną kareivį, jei bus pastebėtas bent menkiausias judėjimas. Ir tai jau neįtakos nei diena, nei naktis, nebent rūkas ir lietus.

Visi pėstininkai privalės pasitraukti į apkasas turinčius labai geras priedangas iš viršaus, o visa trumpame nuotolyje aktyvi veikla atiteks valdomiems antžeminiams robotams, dronams bombonešiams ir atakos dronams. Toks pat likimas laukia ir šarvuotos technikos bei artilerijos, 15-25 km iki nulio jie iškart bus sumedžiojami ir sunaikinti. Dabar Ukrainoje bent koks išėjimas į nulį yra lydimas prieš dronų žvalgų ir atakos dronu. Per 2-3 valandas darbo tenka patirti 3-7 *dronų kamikadzių* atakas. Kartais pats stebiuosi, kaip dar nepavirtau pelenais“, – įspūdius iš Ukrainos apibendrina Rimas Armaitis.

Apkasuose fronto linijoje sunku ne tik psichologiškai, bet ir fiziškai. Kariams gresia ne tik skeveldros, bet ir tyko parazitai, plinta kitos specifinės ligos. Kaip išvengti vadinamosios apkasų pėdos?

„Rutina apkasuose ypač sudėtinga šlapiuoju ir šaltuoju periodu. Pažliugusiuose apkasuose svarbu turėti ir avėti guminius batus, rūpintis kojų higiena, kiek tai įmanoma, turėti neperšlampamas kojines, jeigu tokių nėra – savąsias dažnai keisti. Apkasuose irgi stengiamasi sukurti kiek įmanoma geresnes sąlygas. Iš lentų kalamos medinės pakyls, kad kariai nesimurdytų purve. Ukrainoje, kaip beje, ir Lietuvoje, kritiniai būna du mėnesiai,

Ukrainoje tarnaujantis lietuvis išminuotojas Rimas Armaitis. Žygimanto Gedvilos nuotrauka.

pavasari ir rudenį. Kita problema, apkasų žiurkės ir pelės. Jie lenda pas karius, kur yra maisto. Ir, aišku, irgi vandenyje, apačioje nebūna, lipa kur aukščiau, ir sausiau, lenda prie žmonių, jų daiktų. Tai amžina apkasų bėda. Ją nuo seno kariai sprendžia apkasuose užsiveisdami kates, kurios iš dalies išsprendžia šią problemą.“

Kokie pasikeitimai, atnaujinimai kasant apkasus?

„Lyginant su senais standartais, dabar Ukrainoje kasami platesni apkasai, nei tai buvo daroma anksčiau. Paliekama daugiau vietos kariams prasilenkti, taip pat

atsižvelgiama, kad už besiginančių karių nugarų reiks evakuoti sužeistus jų bendražygius. Taip pat apkasai tapo gilesni. Anksčiau apkasai buvo kasami iki juosmens ir priekyje formuojamas brustveras, tačiau intensyvių apšaudymu metu kariams kliūdavo nemažai skeveldrų, todėl imta kastis giliau ir plačiau. Čia vėlgi lazda turi du galus – jeigu apkasas platesnis į jį taip pat gali atlėkti daugiau sprogusių sviedinių ar minų skeveldrų. Tada apkasą reikia dengti, efektyviausia būtų rastais, bet pradžia neblogai bent maskuojamuoju tinklu. Kita apkasų problema yra gruntas dėtuvėse. Kariai apkasuose dėtuvių maišelius ir visa kitą, kas reikalinga kabinasi ant šarvinės liemenės. Dėtuvės, vaikstant tame pačiame apkase pastoviai užsiteršia liečiantis prie žemės ir kitų paviršių, tas pats vyksta taktiškai judant vietovėje, kur dažnai tenka prigluti, į dėtuves pradeda rinktis žemės, žvyras, ir tuomet, kada labiausiai reikia ugnies, ginklai, pagavę grunto iš dėtuvių, gali strigti. Apkasų dydžio standartus dažnai koreguoja aplinkybės, grunto tipas, ir karių, kuriuos jie kasa, sudėjimas“, – patirtimi dalinasi B. Jareckas.

NUKELTA Į 50 PSL.

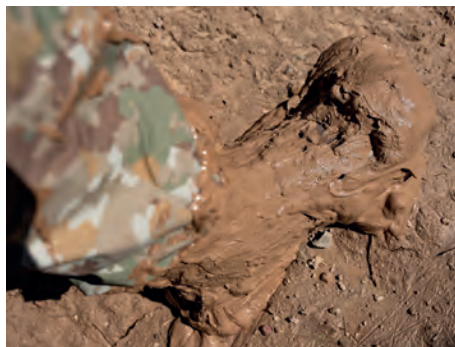
JAV karo inžinieriai lietuvių gynybines pozicijas įrenginėja su specialia apkasų kasimo mašina. Tarptautiniai mokymai „Steadfast Jazz 2013“, Lenkija.

Apkasų higiena ir kuriozai kare

„Apkasuose turi būti vieta ir higienos bei gamtinės procedūros. Atskiras blindžas turėtų būti kasamas lauko tualetui. Karų istorijoje dėl to buvo ir labai kurioziškų atvejų. Antrojo Pasaulinio karo metais vokiečių kareiviams Alpėse jų inžinieriai išsprogdino apkasus uolose, o čia juos prispaudė amerikiečių artilerija ir pastarieji savaitę negalėjo iškišti galvos iš tų pozicijų. Tuomet visus savo reikalus jie darė į šalimą ir pylė žemyn ant uolų. Karas, kaip savo dienoraštyje rašė, vienas lietuvis frontininkas, „yra mažai romantiška štuka.“ Tai ką mes matome internete publikuojamuose vaizdeliuose iš Ukrainos – kariai, braidantys iki kelių purve, yra tikra, tačiau gerai nors tiek, kad tokiomis sąlygomis jie gyvena tik keletą rotacijos parų. Visiems daliniams būna vadinamosios komandiruotės į nulį, į frontą. Ir tuo pačiu, priešakinėse pozicijose kariai būna pagal jų pačių nustatytą grafiką, kelias paras. Po to, po trijų parų, jie rotuojasi į kiek saugesnę vietą, kur ilsisi ir gyvena kiek patogesnėmis sąlygomis. Ten gali išsidžiovinti avalynę ir uniformą, išsiskalbti kojines.

Polaidžio metu metu apkasų molis sušlapo, sulipo ir didžiausias gabalais nučiuožė į apkaso dugną. Apkasą būtinai reikės įtvirtinti basliais.

Apkasų pėda tai pliusinės oro temperatūros ir drėgmės sukeltas pažeidimas, gresiantis kojų pirštų ar pėdų netekimu. Jis atsiranda dėl ilgo buvimo drėgnoje pliusinėje temperatūroje, nejudrumo, ypač jeigu kojines yra šlapios ir ankšta, drėgna avalynė.

Nuo pat karo pradžios į Ukrainą siunčiame įvairią labdarą, (netgi mūsų senąsias žaliąsias uniformas), drėgnuojų periodu kariai prašė ir vaistų nuo apkasų pėdos. Padėdame kuo galime. Nors, pačių ukrainiečių žodžiais tariant, daug priklauso nuo paties kario, nuo jo pasirėngimo buvimui apkasuose, ar jis turi pasiruošęs pakankamai kojinių pamainos, ar turi antrus batus, ar rūpinasi, kaip juos išsidžiovinti poilsio metu. Jeigu to dėl savęs paties karys nespėja pasidaryti, tai tuomet apkasų pėda garantuota“, – sako B. Jareckas.

Anot Ukrainos karius šefuojančio vyr. srž. B. Jarecko, persirengimui Ukrainos kariai mūsų prašė paremti senomis lietuviškomis uniformomis, arba bent taktinėmis kelnėmis, kad atsitraukę iš pirmosios linijos turėtų kuo persirengti. Pačiuose apkasuose jie dėvi ukrainietiško marginimo uniformas kad mūsų nebus sumaišyti su priešiškomis pajėgomis.

Taip atrodo iš Rusijos armijos atkovotos teritorijos ir apkasai

Patyręs kuopininkas pabrėžia, kad elementari tvarka apkasuose taip pat turi būti ir dėl karių patogumo ir dėl moralės. Ne vienas esame matę, kaip atrodo iš Rusijos armijos atkovotos teritorijos ir ypač apkasai. Tvarka, net apkasuose priklauso nuo mentaliteto, kaip žmonės gyvena įprastomis sąlygomis, taip elgiasi namie, taip ir apkasuose, todėl nenuostabu, kad po mūsų priešo pozicijas perėmę ukrainiečiai randa šiukšlynus.

Apkasų linija turi būti vingiuota. Tai priklauso nuo fronto krypties, vietovės ypatumų (kai kurias reljefo dalis reikia pridengti ugnimi). Apkasų galai paprastai užlenkiami į užnugarį, kad būtų galima apšaudyti priešą, jei šis bandys prasiveržti pro flangą. Net ir tiesiosios apkasų dalys dažnai kasamos zigzagu, kad į apkasą įsiveržęs priešininkas negalėtų apšaudyti apkaso per visą ilgį, o artilerijos sviediniui pataikius į apkasą, skeveldros nesužalotų toliau esančių.

SAUSUMOS PAJĖGOS pirmininkaus Europos Teritorinės gynybos iniciatyvoje

Gen. ltn. A. Bodemannas brg. gen. A. Radvilui įteikė simbolinę konferencijos pirmininko galios ženklą – plaktuką, kuriuo stuktelėjus buvo simboliškai baigtas dokumento pasirašymo aktas ir Sausumos pajėgoms perduotos Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencijos pirmininko pareigos.

Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgos šiemet pirmininkaus Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencijoje, kurioje beveik dviejų dešimčių valstybių karinės vadovybės atstovai keičiasi žiniomis apie teritorinės gynybos iššūkius.

Gegužės 6 dieną Vilniuje vykusiam susitikime Sausumos pajėgų vadas brg. gen. Artūras Radvilas iš Vokietijos kariuomenės Teritorinės gynybos pajėgų vado gen. ltn. André Bodemanno oficialiai perėmė įgaliojimus pirmininkauti Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvai (angl. *European Territorial Defence Regional Cooperation Initiative, ETC*).

„ETC-6 akcentas – Baltijos šalių požiūris, Latvijos, Estijos ir Lietuvos – saugumo situacija regione, teritorinės gynybos aktualijos, visuomenių atsparumo ir pasirengimo gynybai lygis, jaunosios kartos požiūris.“

plk. Darius Vaicikauskas.

„Šį rudenį vykianti Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencija Lietuvoje parodo puikų bendradarbiavimą tarp mūsų tautų ir ginkluotųjų pajėgų.“

Vokietijos kariuomenės
Teritorinės gynybos pajėgų vadas
gen. Itn. André Bodemannas

Sausumos pajėgų vadas brg. gen. Artūras Radvilas džiugiai įvertino galimybę dėl šeštosios Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencijos organizavimo Lietuvoje:

„Tikiu, kad šis renginys bus tinkamai suformuluota žinutė į Rytus, kad mes esame pasirengę ir tarpusavyje dalijamės patirtimi, kaip apginti mūsų šalių teritorijas nuo galimos agresijos. Dėl sudėtingos regiono geopolitinės padėties ir saugumo situacijos, turime apie tai daug diskutuoti, ypač Baltijos šalyse, taip pat bendradarbiauti su sąjungininkais praktiškai – karinėje srityje, įvertinę iššūkius, su kuriais susiduria mūsų šalys, – po pirmininkavimo perdavimo ceremonijos kalbėjo brg. gen. A. Radvilas, – esame maža šalis, apsupta neprognozuojamų kaimynų, tačiau saugumo srityje turime kuo pasidalyti su šalimis sąjungininkėmis, kurios neturi tokių problemų. Šiuo metu mes susiduriame su naujomis grėsmėmis, tame tarpe hibridinėmis, tai pat su kibernetinėmis atakomis. Reikia bendromis jėgomis tirti šias atakas ir būti joms pasirengus. Visos šalys tai vykdo atskirai, dabar reikia vienyti pajėgumus, spręsti bendras saugumo problemas ir apie tai diskutuoti konferencijoje. Jau yra žinoma, kad panašiomis atakomis,

parengtomis pagal panašius scenarijus, tuo pačiu metu šiemet susidūrė kelios Baltijos regiono šalys: Lietuva, Latvija, Estija ir Lenkija. Reikia bendromis jėgomis tirti šias atakas, analizuoti ir būti joms pasirengus. Visos šalys tai vykdo atskirai, dabar reikia vienyti pajėgumus, spręsti bendras saugumo problemas ir apie tai diskutuoti“, – sakė brg. gen. A. Radvilas.

Vokietijos kariuomenės Teritorinės gynybos pajėgų vadas gen. Itn. André Bodemannas pareiškė lauksias rudenį vykšančioje konferencijoje konstruktyvių diskusijų: „Būsimoje konferencijoje Lietuvoje lauksiu įdomių ir konstruktyvių diskusijų apie Teritorinių pajėgų vaidmenį ir pasirengimą NATO pasienyje su Rusija. Šį rudenį vykianti Europos Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencija Lietuvoje parodo puikų bendradarbiavimą tarp mūsų tautų ir ginkluotųjų pajėgų, taip pat simboliuoja mūsų bendrus planus jau artimoje ateityje Lietuvoje turėti dislokuotą Vokietijos brigadą,“ – akcentavo gen. Itn. André Bodemannas.

Šešerius metus iš eilės vis kitoje valstybėje vykstanti Europos šalių Teritorinės gynybos regioninio bendradarbiavimo iniciatyvos konferencija ETC-6 vyks Vil-

niuje š. m. spalio mėnesį, tačiau jai rengtis pradedama jau dabar. Konferencijos pirmininko pavaduotojo, Krašto apsaugos savanorių pajėgų vado plk. Dariaus Vaicikausko teigimu, šalys dalyvės diskutuos apie teritorinės gynybos aktualijas ir iššūkius: „ETC-6 akcentas – Baltijos šalių požiūris, Latvijos, Estijos ir Lietuvos – saugumo situacija regione, teritorinės gynybos aktualijos, visuomenių atsparumo ir pasirengimo gynybai lygis, jaunosios kartos požiūris“ – po vadų susitikimo sakė plk. Darius Vaicikauskas.

ETC-6 konferencijos tikslas yra skatinti šalių dalyvių dialogą teritorinės gynybos klausimais, siekti bendro europinio požiūrio tarp giminingų pajėgų vadų.

ETC-6 konferencijoje pakviestos dalyvauti 19 Europos šalių: Danija, Estija, Prancūzija, Sakartvelas, Vengrija, Latvija, Norvegija, Nyderlandai, Lenkija, Švedija, Šveicarija, Didžioji Britanija, Čekija, Suomija, Kroatija, Airija, Vokietija. Taip dalyvauti pareiškė iniciatyvą Kanada ir Jungtinių Amerikos Valstijų Nacionalinės Gvardijos direktoratas, įskaitant ir Pensilvanijos Nacionalinės gvardijos 28-osios divizijos bei V-ojo JAV korpuso vadovybę, taip pat stebėtojų teisėmis – Izraelis, Rumunija, Slovakijos respublika ir Ukraina.

„Dabar susiduriame su naujomis grėsmėmis, tame tarpe su hibridinėmis, ir su kibernetinėmis atakomis. Yra žinoma, kad su tokiomis atakomis, parengtomis pagal identiškus scenarijus, tuo pačiu metu šiemet susidūrė kelios Baltijos regiono šalys. Visos šalys tai vykdo atskirai, dabar būtina vienyti pajėgumus, spręsti bendras saugumo problemas ir apie tai diskutuoti.“

brg. gen. Artūras Radvilas

Nepozuotos akimirkos iš pajėgų gyvenimo

Karinė fotografija tai išskirtinė, už kadro slypinti kariško gyvenimo istorija. Kaip KASP karius per fotoaparato objektyvą pamatė 18 autorių, dalyvavusių KASP fotografijų konkurse? Kariai iš skirtingų kariuomenės padalinių varžėsi 3 kategorijose: portreto, pratybų ir švenčių. 173 fotografijas vertino KASP vado sudaryta komisija.

Kategorija „KASP kario portretas“

Vyr. eil. Eglė Stravinskaitė su Vyčio rinktinės vadu plk. lt. M. Rekašiumi ir KASP vadu plk. D. Vaicikausku

III vietą laimėjo fotografija „Kario portretas“. Autorė – Vyčio rinktinės karė savanorė **vyr. eil. Eglė Stravinskaitė**

II vietą laimėjo fotografija „Išbandymas“. Autorė – Vyčio rinktinės karė savanorė **vyr. eil. Eglė Stravinskaitė**

Kategorija "KASP kario portretas"**I vieta**

Fotografija „Sajungininkai“.

Autorė – **vyr. eil. Erika Čebatorienė**, Didžiosios Kovos rinktinė
Nuotrauka publikuota – III viršelyje

Vyr. eil. Erikai Čebatorienei apdovanojimą įteikė Didžiosios Kovos rinktinės vadas plk. ltn. Gintautas Ciesiūnas ir KASP vadas plk. Darius Vaicikauskas

II vieta

Fotografija „Būry pirmyn, šliaužte marš!“

Autorius – **kpt. Andrius Kubilius**, Dainavos rinktinė

Kpt. Andrius Kubilius su Dainavos rinktinės štabo viršininku mjr. Mariumi Pečiukoniu ir KASP vadu plk. Dariumi Vaicikausku

Kategorija „KASP karys pratybose“

III vieta ir specialus žurnalo „Savanoris“ prizas

Fotografija „Smiltys“

Autorius – **gr. Vakarįs Mičiūnas**, Lukšos mokymo centro Viešųjų ryšių specialistas. Nuotrauka publikuojama I viršelyje.

Gr. Vakarįs Mičiūnas su KASP vadu plk. Dariumi Vaicikausku

I vieta

Fotografija „KASP 3 R žvalgai“.

Autorius – **j. eil. Vidmantas Činauskas**, Žemaičių rinktinė

J. eil. V. Činausko apdovanojimą atsiėmė autoriaus tėveliai

Kategorija „KASP karys šventėse“**III vieta**

Fotografija „Kariuomenės diena“

Autorius – **j. eil. Vidmantas Činauskas**, Žemaičių rinktinė**I vieta**

Fotografija „Karys savanoris rikiuotėje“

Autorė – **vyr. eil. Giedrė Merkelytė**, Prisikėlimo rinktinė**J. eil. Vidmanto Činausko** apdovanojimą atsiėmė
autorius tėveliai**KASP vado nominacija**

Fotografija „Laukimas“

Autorė – **vyr. eil. Eglė Stravinskaitė**,
Vyčio rinktinė**II vieta**

Fotografija „3-iosios rinktinės diena“

Autorius – **j. eil. Vidmantas Činauskas**, Žemaičių rinktinėVyr. eil. Giedrė Merkelytė, Prisikėlimo rinktinės vadas plk. ltn. Tomas Stankevičius ir
KASP vadas plk. Darius Vaicikauskas

9177202918430051

